

Evropska
komisija

PANORAMA

Osredotočenost na regionalno in mestno politiko

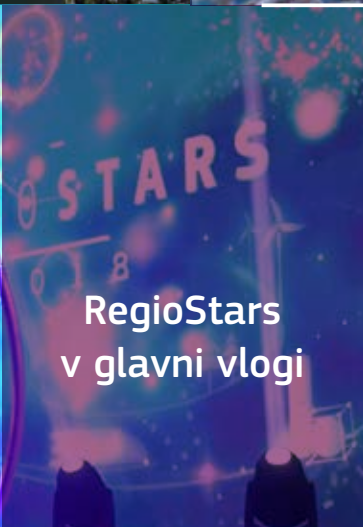
ZIMA 2018 / št. 67

Porenje-Pfalško:
čezmejno sodelovanje

Povezovanje
mestnih izzivov
z rešitvami

RegioStars
v glavni vlogi

Regionalna in
mestna politika

Kulturna
dediščina:
širitev
obzorij

PANORAMA

V tej številki ...

Na voljo je zimska številka revije *Panorama*, ki zajema najrazličnejše teme, od urbanih vprašanj do kulture in industrijske tranzicije.

V prvem prispevku si lahko preberete poročilo avstrijskega predsedstva o tem, kako je s svojo ekipo pripravilo pogajanja v Svetu o zakonodajnem svežnju za obdobje 2021–2027. V intervjuju smo za mnenje povprašali ministrsko predsednico Malu Dreyer in ministra za gospodarske zadeve dr. Volkerja Wissinga iz Porenje-Pfalškega. Pozanimali smo se tudi, kakšno vlogo so imela sredstva EU v evropskem letu kulturne dediščine in kako so v pomoč regijam pri industrijski tranziciji, ter si podrobneje ogledali nekatere projekte, ki jih podpira program Inovativni ukrepi v mestih.

V rubriki „Z vašimi besedami“ predstavljamo novice iz regije Kastilja in Manča, Finske in juga Poljske ter izkušnje mladih v okviru

programa Interreg Volunteer Youth in medijskega programa Youth4Regions.

Poklepetali smo z letošnjimi zmagovalci natečaja RegioStars, si ogledali nekaj utrinkov z Evropskega tedna regij in mest 2018 ter izbrali nekaj najpomembnejših točk iz pred kratkim objavljenega regionalnega letopisa Eurostat za leto 2018. V rubriki o projektu smo obiskali Poljsko, Dansko, Slovaško, Italijo in Grčijo.

Veselo branje!

AGNÈS MONFRET

Vodja Enote za komuniciranje, Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko, Evropska komisija

12

14

24

38

UVODNIK.....	03	KRATKE NOVICE.....	35
AVSTRIJSKO PREDSEDSTVO: TEMELJITO OPRAVLJENO DELO.....	04	ZEMLJEVIDI: MERJENJE ENAKOSTI SPOLOV.....	36
ZAVEZE ZA NAJBOLJ ODDALJENE REGIJE.....	07	TERITORIALNO SODELOVANJE NA PODROČJU KULTURNE DEDIŠČINE.....	38
INOVATIVNE REŠITVE ZA MESTNE IZZIVE.....	08	FINANCIRANJE EU KLJUČNO ZA NAPREDEK POLJSKE.....	42
INTERVJU: MALU DREYER IN VOLKER WISSING IZ PORENJE-PFALŠKEGA.....	12	KOHEZIJSKA POLITIKA: RAZMIŠLJANJA FINSKE.....	43
POMOČ PREMGOVNIŠKIM REGIJAM V PREHODU.....	14	KASTILJA IN MANČA ŽELI OKREPLJENO IN BOLJŠO KOHEZIJO.....	44
OSREDOTOČENOST NA OZEMLJA Z GEOGRAFSKIMI SPECIFIČNOSTMI.....	18	PROJEKT INTERREG EUROPE CYBER.....	45
UJETO V OBJEKTIV: ETRM.....	20	STATISTIČNI PODATKI EVROPSKIH REGIJ.....	46
PROGRAM EWRC MASTER CLASS ZA NAJBOLJ OBETAVNE....	22	BOJ PROTI GOLJUFIJAM IN KORUPCIJI PRI FINANCIRANJU... 50	
PREDSTAVITEV ZMAGOVALCEV NATEČAJA REGIOSTARS.....	24	PODATKOVNA TOČKA: FINANČNI INSTRUMENTI.....	52
BESEDO IMAJO MLADI NOVINARJI.....	28	STRATEGIJA ZA ZAŠČITO DONAVSKEGA JESETRA.....	54
INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	32	PROJEKTI Z DANSKE, IZ ITALIJE/GRČIJE, SLOVAŠKE IN POLJSKE.....	55
SODELOVANJE V NATEČAJU EUSALP.....	34		

UVODNIK

Pred dvema mesecema sem vas v prejšnji številki revije *Panorama* spodbudila, da v okviru Evropskega tedna regij in mest prispevate k trenutnim prizadevanjem, ki polagajo temelje za kohezijsko politiko v naslednjem desetletju. Takrat nismo vedeli, da se bo letošnji dogodek izkazal za največje srečanje strokovnjakov na področju kohezijske politike. Dogodka v konferenčnem centru v Bruslju, ki ga je odprl predsednik Juncker, se je udeležilo več kot 7 000 partnerjev.

Ta izjemen uspeh ni le dobro znamenje za prihodnost naše politike, je tudi dokaz njene vitalnosti in sposobnosti ustvarjanja boljše, pravičnejše in močnejše Evrope ob pomoči na tisoče predanih ljudi po vsej Evropski uniji. V času pred evropskimi volitvami, do katerih je le še nekaj mesecev, je pomembno izpostaviti vse, kar smo s skupnimi močmi dosegli za regije in prebivalce.

Kohezijska politika je s prizadevanji za enako obravnavo regij in ljudi ostala zvesta svojemu osnovnemu poslanstvu. Primeri, kot sta pobuda za razvoj regij v zaostanku in ukrepi za olajšanje vključevanja migrantov, so nedvomno ključni mejniki na tem področju. Naj omenim tudi izjemno pomoč Solidarnostnega sklada EU regijam, ki so jih prizadele naravne nesreče, in naša trajna prizadevanja za premagovanje ovir na področju čezmejnega življenja in dela.

Poleg tega smo okrepili pomoč regijam EU, ki se soočajo z industrijsko tranzicijo, in sicer z ugotavljanjem njihovih konkurenčnih prednosti ter s podpiranjem MSP na poti k brezogljičnemu gospodarstvu. Na primer, z nedavno pobudo za premogovniške regije v tranziciji smo 40 regijam v 12 različnih

državah članicah pomagali poiskati nove priložnosti za rast. S spodbujanjem gospodarske raznolikosti in podpiranjem skoraj 120 strategij za pametno specializacijo na kraju samem je kohezijska politika postala odločilna pobudnica za vzdržljivost, konkurenčnost in večjo socialno-ekonomsko konvergenco med regijami.

Prav tako smo se bolj kot kdaj koli prej posvetili nenehnim prizadevanjem za izboljšave in poenostavitve, ki smo jim zavezali ob prevzemu položaja. Veliko truda smo vložili v ocenjevanje in povečevanje učinka naše politike, predvsem z vzpostavitvijo celovite platforme odprtih podatkov in s pridružitvijo Junckerjevemu naložbenemu načrtu. Poleg tega smo pooblastili skupino na visoki ravni za spremljanje poenostavitve, naj predloži smiselne predloge za poenostavitve, ki so bili vključeni v uredbo omnibus in v naša razmišljanja o prihodnosti kohezijske politike.

Na vse te dosežke smo lahko upravičeno ponosni! Prepričana sem, da jih bomo z vašo nenehno podporo dosegli še veliko več in da bodo naša dejanja še naprej posebljala bistvo kohezijske politike: izboljševati vsakodnevno življenje evropskih državljanov. ■

Corina Crețu
Evropska komisarka za regionalno politiko

„Manj je več!“

Seja Sveta za splošne zadeve (o kohezijski politiki) z dne 30. novembra 2018

Intervju s skupino avstrijskega predsedstva EU o stanju pogajanj v Svetu, njihovem pristopu k poenostavitvi in štiridelni podpori

Dne 31. decembra se bo končalo avstrijsko predsedovanje Svetu EU. Na podlagi predlogov Komisije za kohezijsko politiko po letu 2020, ki so bili objavljeni zgolj en mesec pred začetkom predsedovanja, je Avstrija s svojimi pogajalci imela osrednjo vlogo pri določanju okvira razprav v Svetu. *Panorama* je govorila s člani bruseljske skupine, Johannesom Rossbacherjem, Alexandrom Ferstlom in Christophom Klemencicem.

Kakšno je stanje v zvezi z zakonodajnim svežnjem za obdobje 2021–2027?

Johannes Rossbacher: Moram reči, da zelo dobro napredujemo. Smo tik pred sklenitvijo dogovora o ključnih poglavjih uredbe o skupnih določbah. Tudi Svet je že skoraj dokončal uredbo o ESRR. Naša delovna skupina v Svetu je s petimi predloženimi zakonodajnimi predlogi storila vse, kar je bilo mogoče, da se doseže hiter in daljnosežen napredek.

Kakšen je bil vaš pristop k pogajanjem?

Alexander Ferstl: Predvsem smo bili prepričani, da so predlogi Komisije utemeljeni in da predstavljajo dejanski napredek v smislu poenostavitve. Na tej podlagi smo poskusili omejiti spremembe predloga pravnega besedila. Menimo, da ni treba regulirati čisto vsega in da v tem smislu manj pomeni več.

Ali ste uspeli?

Christoph Klemencic: Da, mislim, da smo. Ohranili smo elemente poenostavitve, ki jih je predlagala Komisija, in dosegli še več. Vzemimo za primer partnerski sporazum. Zakaj bi morala država članica z majhno proračunsko dodelitvijo ali samo enim programom, ki se financira iz več skladov, narediti še korak več, da bi pripravila tak dokument? Naš predlog, da se v nekaterih primerih ta korak preskoči, so sprejeli tudi ministri v Svetu dne 30. novembra.

Ali je bil sprejet dogovor o proračunu?

JR: Razprave o večletnem finančnem okviru se bodo zaključile na najvišji ravni. Prizadevali smo si, in še vedno si prizadevamo, da bi pravilno zastavili načine izvajanja. Prednost smo dali tistim elementom v predpisih, ki jih naši regionalni organi, ki so pristojni za programe, potrebujejo za svoje programe v prihodnosti.

» Kot predsedujoči smo imeli vlogo neodvisnega posrednika in povezovalca. «

Ko bo torej sprejeta odločitev o financiranju, bomo zlahka oblikovali povezave.

Kateri so ti elementi?

AF: Vse, kar je povezano z revizijo in nadzorom, pripravo programov in načrtovanjem ter pogoji in uspešnostjo. Vem, da to ne zveni preveč vznemirljivo, vendar morajo organi upravljanja vedeti, kaj lahko pričakujejo, in začeti vzpostavljati izvajalske strukture za prihodnje programe. Upamo, da bomo s to strategijo pridobili dragocen čas in zagotovili hiter začetek izvajanja programov. Stvari bi se morale začeti premikati že leta 2021, ne pa 2022 ali 2023.

Kateri so bili ključni izzivi pri pogajanjih v zadnjih šestih mesecih?

CK: Rekel bi, da smo morali najti kompromise med najrazličnejšimi frakcijami: neto plačnicami in neto prejemnicami, različnimi pristopi na zahodu, vzhodu, jugu in severu – in včasih zelo različnimi mnenji ne glede na ta dva vidika. Kot predsedujoči smo imeli vlogo neodvisnega posrednika in povezovalca. Pa vendar to ni pomenilo, da smo v vseh trenutkih lahko ugodili čisto vsem.

JR: Iskanje kompromisov ni nikoli enostavno. Ko so vsi prisotni nekoliko zadovoljni in hkrati tudi nekoliko nezadovoljni, potem verjetno lahko rečete, da ste dosegli dober kompromis.

Kaj zdaj sledi pri pogajanjih?

AF: Januarja bodo delo prevzeli naši kolegi iz Romunije in nadaljevali s to visoko dinamiko, ki smo jo zastavili. Z enim ali dvema sestankoma delovne skupine na teden in zelo podobnim pristopom lahko pričakujete hiter napredek v prihodnjih mesecih. Ko bo sprejet sporazum v Svetu, se bo začela faza tristranskih pogovorov. Prepričan sem, da se Svet, Komisija in Parlament ne razhajajo preveč v svojih stališčih.

Bolj osebno vprašanje: kako je potekalo delo predsedstva?

JR: To je bilo moje tretje avstrijsko predsedovanje, zato sem vedel, kaj lahko pričakujem: delo do poznih ur, nedeljski sestanki in zelo intenzivno timsko delo.

Združene moči za kohezijsko politiko: neuradni sestanek delovne skupine Sveta za strukturne ukrepe v Avstriji (Burgenland), septembra 2018

» Ohranili smo elemente poenostavitve, ki jih je predlagala Komisija, in šli celo nekoliko dlje. «

Paul Unglaub, Johannes Rossbacher, Alexander Ferstl (z Elviro), Christoph Klemencic

Moram pa iskreno povedati, da nam ne bi uspelo brez čudovite podpore z Dunaja, izvrstnih kolegov na sekretariatu Sveta, našega vsestranskega Paula in dodatne pomoči Alexandrove pasje prijateljice!

Predsedstvo je imelo tudi psa?

AF: Da, moja Elvira je bila večino časa z nami. Poskrbela je za dobro voljo in vedno znova ji je uspelo za nekaj trenutkov naše misli odvrti od predpisov. To nam je očitno pomagalo v tako napornem obdobju.

JR: No, hecno je, da sem se prej bal psov, zdaj pa je popolnoma drugače. Elvirino „podporo“ bom celo pogrešal: bila je prava članica skupine!

Očitno ste se zabavali!

CK: O, seveda! Enkrat se je zgodilo, da kolega iz Sveta ni dobro slišal imena predsedujočega in mu je nato namesto „Jo-hannes“ rekel „your highness“ (vaša visokost). Zelo predsedniško, moram reči.

AF: In ne pozabimo naših hrvaških kolegov, ki so se navdušili nad jodlanjem! Na sprejemu ob začetku predsedovanja smo organizirali kratek tečaj in še vedno jim gre dobro od rok! Res zelo impresivno ...

JR: Zabava zagotovo pomaga pri tako ogromni nalogi, kot je predsedovanje EU! ■

Slika s konference predsednikov najbolj oddaljenih regij EU 2018. Prva vrsta, od leve proti desni: Ramón Luis Valcárcel, Ignacio Sánchez Amor, Fernando Clavijo, kralj Filip VI. Španski, Corina Crețu, Ana Paula Zacarias, Daniel Gibbs; druga vrsta, od leve proti desni: Claude Plenet, Marie-Luce Plenchar, Alfred Marie-Jeanne, Vasco Cordeiro, Miguel Machado de Albuquerque, Yolaine Costes, Mohammed Sidi

Konkretne zaveze za najbolj oddaljene regije

Na letni konferenci najbolj oddaljenih regij je eno leto po začetku izvajanja nove strategije EU, namenjene tem regijam, komisarka za regionalno politiko Corina Crețu predstavila, v kolikšni meri je EU uresničila svoje zaveze glede pomoči tem regijam.

Za naslednji proračun EU je podanih kar 21 predlogov, ki upoštevajo posebnosti najbolj oddaljenih regij – posebna pozornost, ki jo je Komisija pod Junckerjevim predsedovanjem namenila tem regijam, je pripeljala do konkretnih priložnosti. Na primer, predlagano je bilo, naj bodo regije še naprej upravičene do posebnega dodatnega financiranja in najvišje stopnje evropskega sofinanciranja. Poleg tega je bilo predlagano, da lahko glede na svoj edinstveni geografski položaj vlagajo sredstva EU v letališča, za te regije pa je bila ustvarjena tudi posebna usmeritev Interreg z namenskim proračunom, namenjena spodbujanju sosedskega sodelovanja.

Pravkar so bila sprejeta nova pravila o državni pomoči za ribiče v najbolj oddaljenih regijah pri nakupu novih plovil, pri čemer je večja stopnja pomoči predvidena za majhna plovila, in pod določenimi pogoji za zagotovitev trajnostnega ribolova.

Nove poti za rast je odprla tudi podpora raziskav in inovacij. Na primer, Komisija je začela projekt FORWARD s 4,3 milijona EUR iz programa Obzorje 2020, prek katerega bo 24 partnerjev iz devetih regij analiziralo svoje inovacijske sisteme in vključilo lokalne akterje, vključno z industrijo, v strategije na podlagi njihovih posebnih prednosti. Partnerji bodo zagotovili tudi tesnejšo povezavo med svojimi regijami in evropskimi ali mednarodnimi inovacijskimi omrežji, s čimer bodo okrepili svoje sodelovanje v prihodnjem evropskem programu za raziskave Obzorje.

Poleg tega si Komisija v sodelovanju z najbolj oddaljenimi regijami in njihovimi državami članicami prizadeva oblikovati rešitve po meri za njihove specifične izzive. Po prvi uspešni izkušnji z energetskega prehodom na otoku Réunion je Komisija vzpostavila drugo projektno skupino za izboljšanje ravnanja z odpadki in pospeševanje krožnega gospodarstva na Kanarskih otokih. Vse zadevne strani se bodo s skupnimi močmi soočile s tem velikim izzivom in si prizadevale izboljšati kakovost življenja v arhipelagu.

Umeščenost najbolj oddaljenih regij v prihodnje programe in vse navedene pobude dopolnjujejo neposreden in stalen dialog med Junckerjevo Komisijo in temi devetimi regijami. So simbol vse tesnejšega partnerstva na vseh ravneh. ■

MESTNE ZGODBE

Inovativni ukrepi v mestih: preskušanje inovativnih rešitev in merjenje rezultatov

V okviru programa Inovativni ukrepi v mestih so evropskim mestom v obdobju 2014–2020 na voljo sredstva za financiranje inovativnih projektov v višini 372 milijonov EUR, ki so zagotovljena iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Cilj je poiskati, preskusiti in razširiti konkretne rešitve za skupne mestne izzive.

Do danes je bilo v treh razpisih, objavljenih v letih 2015, 2016 in 2017, izbranih 55 projektov iz celotne EU, četrti razpis pa je pravkar v teku. Mesta se lahko prijavijo do januarja 2019 (glejte podrobnosti spodaj). Peti in zadnji razpis bo objavljen konec leta 2019.

<https://www.uia-initiative.eu/en/call-proposals>

Sodelujoči morajo pri svojih projektih v treh letih izvesti inovativne rešitve in izmeriti rezultate. Četrto leto je namenjeno širjenju pridobljenih spoznanj. Pomembne ugotovitve lahko prinese tudi neuspeh. Ti projekti so pravzaprav namenjeni preskušanju inovativnih rešitev, kar pomeni, da ne bodo nujno dosegli pričakovanih rezultatov.

Razpisi zadevajo družbene izzive, opredeljene v Agendi EU za mesta (glejte članek v št. 66 revije *Panorama*). Zajemajo socialna vprašanja, na primer vključevanje migrantov in revščino, okoljska vprašanja, na primer krožno gospodarstvo in podnebne spremembe, ter gospodarska vprašanja, na primer zaposlovanje in digitalizacijo.

Predstavniki projektov v okviru posameznih tem pogosto oblikujejo inovativno rešitev, v kateri združijo družbeno-gospodarske in okoljske komponente s celostnim pristopom, ki je skupaj s pristopom „od spodaj navzgor“ značilen za projekte programa Inovativni ukrepi v mestih (UIA). Na koncu se rešitve oblikujejo v sodelovanju z lokalnimi deležniki.

- › 1. razpis je bil objavljen leta 2015: izbranih je bilo 17 projektov
- › 2. razpis je bil objavljen leta 2016: izbranih je bilo 16 projektov
- › 3. razpis je bil objavljen leta 2017: izbranih je bilo 22 projektov
- › 4. razpis je v teku, prijave so možne do konca januarja 2019
- › 5. razpis bo objavljen septembra 2019

V naslednjem programskem obdobju 2021–2027 želi Komisija spodbuditi povezavo med mestnimi izzivi, inovacijami ter vrzeljo v znanju in izkušnjah lokalnih akterjev. Predlaga ustanovitev Evropske pobude za mesta, ki bo vključevala in razvijala nove ukrepe na podlagi obstoječih pobud, kot so UIA, Urbact in Agenda EU za mesta. ■

VEČ O TEM

<https://www.uia-initiative.eu/en>

© EuroGeographics, združenje za upravne meje

Inovativni ukrepi v mestih: odobreni projekti

- Prilagajanje na podnebne spremembe
- Kakovost zraka
- Krožno gospodarstvo
- Energetski prehod
- Stanovanja
- Vključevanje migrantov in beguncev
- Delovna mesta in večine v lokalnem gospodarstvu
- Mobilnost v mestih
- Revščina v mestu

Antwerpen (BE), vključevanje migrantov in beguncev

„S to pobudo želimo mladim beguncem zagotoviti priložnost, da si ponovno uredijo življenje v Antwerpen. V prvi vrsti si prizadevamo za vključevanje mladih, ki si tako kot vsa druga mladina zaslužijo dodatno pomoč. Pobuda CURANT združuje človeško sočutje in družbeno odgovornost. Upamo, da je Antwerpen lahko zgled za ostala mesta.“

Fons Duchateau, predsednik, Služba socialnega skrbstva, Antwerpen

TRAJANJE PROJEKTA:
02/2017 – 10/2019

NALOŽBE EU:
4 894 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/antwerp>

Bilbao (ES), delovna mesta ter znanje in veščine v lokalnem gospodarstvu

„Verjamemo, da je naložba v znanje naložba v prihodnost in da podjetniki gradijo gospodarstvo prihodnosti. Projekt AS-Fabrik v okviru programa UIA združuje vse naše prednosti in predstavlja gonilno silo prihodnjega gospodarstva v Bilbao.“

Juan Mari Aburto, župan Bilbaa

TRAJANJE PROJEKTA:
08/2017 – 07/2020

NALOŽBE EU:
4 646 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/bilbao>

Torino (IT), revščina v mestu

„Co-City je izjemna priložnost za podporo novih oblik aktivnega sodelovanja prebivalcev pri prenovi mesta. Upam, da se bodo na podlagi novega modela odnosov med javnim in zasebnim sektorjem ustanovljala nova podjetja, ki bodo v Torinu ustvarjala nove možnosti zaposlovanja in nova delovna mesta.“

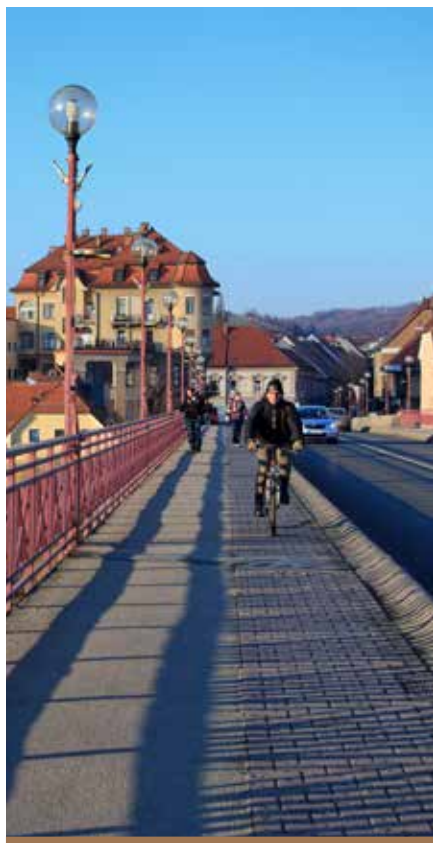
Chiara Appendino, županja Torina

TRAJANJE PROJEKTA:
03/2017 – 02/2020

NALOŽBE EU:
4 126 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://bit.ly/2Ry5dyE>

Maribor (SI), krožno gospodarstvo

„Samo s tesnim sodelovanjem javnih podjetij, prebivalcev, industrije in lokalne ravni države lahko dosežemo uspešen medsebojno povezan sistem, ki optimizira vire ter gospodarske, okoljske in družbene rezultate. To je dolgoročen projekt preoblikovanja v drugačno družbo, ki zagotavlja v razvoj usmerjeno upravljanje virov na lokalnih in regionalnih območjih.“

Andrej Fištravec, župan Maribora

TRAJANJE PROJEKTA:
12/2017 – 11/2020

NALOŽBE EU:
3 000 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://bit.ly/2AS48uC>

Lahti (FI), mobilnost v mestih

„V naslednjih letih se bo Lahti prednostno osredotočal na trajnostno mobilnost v mestu. Poiskati želimo najprivlačnejše načine, kako spodbuditi več ljudi k hoji, kolesarjenju in uporabi javnega prevoza. V okviru projekta CitiCAP bomo oblikovali povsem novo javno pobudo, osebno trgovino z ogljikom (PCT), ki lahko korenito spremeni sodelovanje prebivalcev pri blaženju učinkov podnebnih sprememb.“

Jyrki Myllyvirta, župan Lahtija

TRAJANJE PROJEKTA:
01/2018 – 12/2020

NALOŽBE EU:
3 800 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://bit.ly/2RDqpn6>

Göteborg (SE), energetski prehod

„Projekt FED potrjuje, da je Göteborg vodilno mesto v razvoju energetskih rešitev za družbo brez fosilnih goriv. Cilj je zmanjšati porabo energije z vzpostavitvijo lokalnega trga za elektriko, ogrevanje in hlajenje. Upamo, da bo s tem modelom mogoče pospešiti energetski prehod po vsej Evropi.“

Ann-Sofie Hermansson,
županja Göteborga

TRAJANJE PROJEKTA:
11/2016 – 10/2020

NALOŽBE EU:
4 655 000 EUR

VEČ INFORMACIJ:
<https://bit.ly/2Ud7ssQ>

Naložbe v kohezijsko politiko: prednostna naloga za Porenje-Pfalško

Ministrska predsednica Malu Dreyer in minister za gospodarske zadeve dr. Volker Wissing s Porenje-Pfalškega sta podala mnenja glede trenutne in prihodnje podpore iz kohezijske politike v njihovi regiji.

Mainz, Nemčija

Kako odgovarjate na mnenje, da dokaj bogate regije iz držav članic, ki so neto plačnice, ne potrebujejo podpore kohezijske politike?

Ministrska predsednica Malu Dreyer: Porenje-Pfalško je trenutno vsekakor ena od razvitejših regij EU. Evropskih ciljev ni mogoče doseči brez močnih regij, vendar tudi te potrebujejo strukturno podporo. Financiranje pomaga tudi prenašati pozitiven vpliv EU na terenu, tj. izven povsem finančnih vidikov.

Cilj sedanjega regionalnega programa je okrepiti inovacije, povečati konkurenčnost MSP in podpreti prehod na nizkoogljično gospodarstvo. V kolikšni meri so ti cilji že doseženi?

Dr. Wissing: v programu ESRR za Porenje-Pfalško dajemo s 40% sredstev iz ESRR prednost raziskavam in razvoju. Sredstva EU sistematično in dosledno krepijo inovacijsko zmogljivost podjetij, s tem

Malu Dreyer
Ministrska predsednica
Porenje-Pfalškega

Dr. Volker Wissing
Minister za gospodarske zadeve
Porenje-Pfalškega

pa gospodarstvo regije. Bistveno se bo povečala tudi učinkovitost raziskovalnih ustanov in univerz.

ESRR s pomočjo za MSP, npr. S podpiranjem modernizacije ali širitve poslovnih prostorov, daje pomemben prispevek h krepitvi konkurenčnosti podjetij in ohranjanju ter ustvarjanju delovnih mest v manj razvitih delih države.

V skladu s strategijo Evropa 2020 ESRR podpira tudi ukrepe za uresničevanje ciljev politike na področju varstva podnebja ter trajnostne rasti, med drugim tudi prek novega programa podpore za povečanje energetske učinkovitosti in učinkovite rabe virov v podjetjih (program ERGU). Vsaka subvencionirana naložba v podjetju vodi k povečanju energetske učinkovitosti in učinkovite rabe virov.

» Sredstva EU sistematično in dosledno krepijo inovacijsko zmogljivost podjetij, s tem pa gospodarstvo regije. «

Program sodelovanja Interreg je ključni steber kohezijske politike. Katere stike ste vzpostavili z drugimi evropskimi regijami in kakšne koristi vam je to prineslo?

Ministrska predsednica Malu Dreyer: Porenje-Pfalško je nemška dežela z največjim številom sosednjih evropskih držav. Programi Interreg A „Širša regija“, „Zgornji Ren“ in „Evropska regija Meuse-Ren“ so nam omogočili, da smo s Francijo, Luksemburgom, Belgijo in Nizozemsko vzpostavili tesne in zaupne odnose že v prvem obdobju financiranja. Tu je tudi program Interreg B „Severozahodna Evropa“, ki se trenutno širi iz Irske do osrednje Nemčije.

Institucije iz Porenje-Pfalškega so prek nešteti projektov sodelovale s partnerjih iz sosednjih regij, spodbujale izvajanje naložb, usmerjale raziskave in doživele Evropo brez meja. Zlasti v t.i. širšem območju, v katerem Porenje-Pfalško sodeluje s Posarjem, Loreno, Luksemburgom in vzhodno Belgijo, je bistveno, da se vzpostavi tesno evropsko sodelovanje, predvsem za trg dela in mobilnost: za našo regijo so namreč značilni največji tokovi dnevnih migrantov v EU.

Obetamo si, da bodo prihodnji programi Interreg še bolj povezali prebivalce obmejnih regij in poiskali potencialne rešitve za mobilnost, varstvo okolja ter trajnostno, inovativno in digitalno ekonomijo. Zato upam, da se bodo za te programe zagotovila zadostna sredstva, da bomo lahko še naprej reševali te izzive.

Inovativen pristop k skladom ESIF je vključeval uporabo obnovljivih skladov in drugih instrumentov finančnega inženiringa. Kako uporabljate takšne instrumente?

Dr. Wissing: Oblikovali smo Inovacijski sklad za Porenje-Pfalško v obliki finančnega instrumenta, če naj navedem en primer. Sklad, ki se sofinancira s sredstvi iz ESRR, uveljavljajočim se tehnološko usmerjenim podjetjem pod ugodnimi pogoji zagotavlja tvegani kapital v obliki odprte ali tihe udeležbe, ki ga lahko uporabijo za razvoj in uvedbo inovativnih izdelkov, proizvodnih procesov in storitev. S tem se izboljšuje kapitalska osnova teh podjetij in ustvarjajo finančni predpogoji za uspešen zagon tehnoloških podjetij.

Kako se po vašem mnenju razvijajo prednostne naloge kohezijske politike, če si ogledamo sklade ESI za obdobje 2021–2027?

Dr. Wissing: Kar zadeva politične cilje Komisije za naslednje obdobje financiranja, lahko še naprej podpiramo podjetja, zlasti pri tehnološkem razvoju in izvajanju inovacij, obenem pa izboljšujemo raziskovalno infrastrukturo. Pomembno je tudi, da podpiramo podjetja v gospodarsko manj razvitih območjih Porenje-Pfalškega, in sicer pri gradnji novih stavb, širitvi in modernizaciji. Izvajamo uspešen in raznolik program za spodbujanje MSP, ki ga želimo tudi nadaljevati. Upamo, da bodo osnutki do sedaj predloženih predpisov spremenjeni tako, da bodo to upoštevali.

Prizadevamo si za uresničitev cilja Evrope z nizkim CO₂, v okviru programa ERGU pa lahko povečamo energetske učinkovitost in učinkovito rabo virov v gospodarskih družbah. Finančno podporo iz tega programa lahko dobijo podjetja, ki prihranijo CO₂, porabijo manj energije ali materialov ali ki zmanjšujejo količino svojih odpadkov.

Vendar pa nas skrbijo pogajanja o novem večletnem finančnem okviru EU. Komisija v svojem predlogu iz maja 2018 že predvideva bistveno zmanjšanje sredstev iz ESRR. Svet in Parlament bi morala doseči odgovoren kompromis, ki bo upošteval prave potrebe evropskih regij, da se okrepi lokalna konkurenčnost in predvsem razvoj podeželja. Evropska kohezijska politika je vzor uspeha za ves svet, kar bi se moralo odražati v naslednjem večletnem finančnem okviru. ■

Podpora za premogovniške regije v prehodu na trajnostno gospodarstvo

Medtem ko v zadnjih evropskih regijah, v katerih so pridobivali premog, zapirajo rudnike, jim EU s podporo pomaga pri čim bolj neoviranem prehodu k bolj trajnostnemu in zelenemu gospodarstvu, ki bo zagotavljalo nove priložnosti za rast in zaposlovanje.

Premog je bil včasih eno glavnih goriv v Evropi. Vendar zdaj, ko EU prehaja na podnebno nevtralno gospodarstvo v skladu z določili iz nedavnega sporočila Komisije „Čist planet za vse – strateška dolgoročna vizija za uspešno, moderno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo“, proizvodnja in uporaba premoga upadata.

Prehod že zelo dobro napreduje. Leta 1990 je premog predstavljal skoraj 41 % v bruto porabi energije v sedanjih 28 državah EU, leta 2015 le še 16 %. Čeprav se njegova uporaba od 90-ih let prejšnjega stoletja postopno zmanjšuje, premog ostaja pomemben predvsem za številne države, ki so se pridružile EU leta 2004 in 2007. Trenutno je v premogovniških dejavnostih, ki se še izvajajo v 41 regijah v 12 državah EU, neposredno zaposlenih 185 000 Evropejcev. Nadaljnjih 53 000 jih dela v elektrarnah na premog (glejte „Premog v EU – pregled“).

Izkušnje so pokazale, da je prehod brez dolgoročnega načrtovanja in podpornih ukrepov lahko težaven. Nekdanje premogovniške regije se lahko soočajo z desetletji strukturne brezposelnosti, kar ima precejšnje družbene posledice za ljudi, skupnosti in javne finance.

Evropska komisija je zato sprožila pobudo za zagotavljanje podpore, prilagojene premogovno in ogljično intenzivnim regijam.

Hkrati je uvedla tudi pilotni ukrep za regije v industrijski tranziciji, ki vključuje 12 izbranih regij. Ta pilotni ukrep bo pomagal pri preskušanju novih pristopov k industrijski tranziciji in zagotovil Evropski komisiji dokaze, s katerimi bo podprla politike in programe po letu 2020.

Omenjene dopolnilne pobude omogočajo nove načine za reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo regije pri upravljanju prehoda na pametnejša, okolju prijaznejša in podnebno nevtralna gospodarstva, s posebnim poudarkom na strategijah za pametno specializacijo.

Prispevajo tudi k viziji EU o modernizaciji evropskega gospodarstva z digitalizacijo, tehnološkimi in družbenimi inovacijami, dekarbonizacijo in krožnim gospodarstvom.

Podrobnejši članek o pilotnem ukrepu za industrijsko tranzicijo bomo objavili v prihodnji številki revije *Panorama*. Ta članek se osredotoča na pobudo za premogovno in ogljično intenzivne regije v prehodu.

Nobena regija ne bo pozabljena

EU se je zavezala, da v stalnih prizadevanjih za vzpostavitev trajnostne družbe in odmiku od gospodarstva, ki uporablja fosilna goriva, nobena regija ne bo pozabljena. Kohezijska politika zlasti podpira strukturne in dolgoročne rešitve za izzive, s katerimi se soočajo regije pri prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo. Z integriranim, krajevno usmerjenim pristopom in pametno specializacijo je kohezijska politika glavni instrument politike EU za obravnavo strukturnih sprememb, med drugim tudi pri prehodu na čiste energetske vire. Deluje celostno v sodelovanju z akterji na kraju samem.

Cilj je pomagati regijam, da postanejo odpornejše in se prilagodijo gospodarskim, družbenim in ozemeljskim vplivom, ki so posledica prehoda. Ukrepi na primer podpirajo MSP, podjetniške inkubatorje, inovacije, sodelovanje med industrijo in raziskovalci, krepitev zmogljivosti, trajnostni promet, socialno vključenost in prehod na nizkoogljico gospodarstvo.

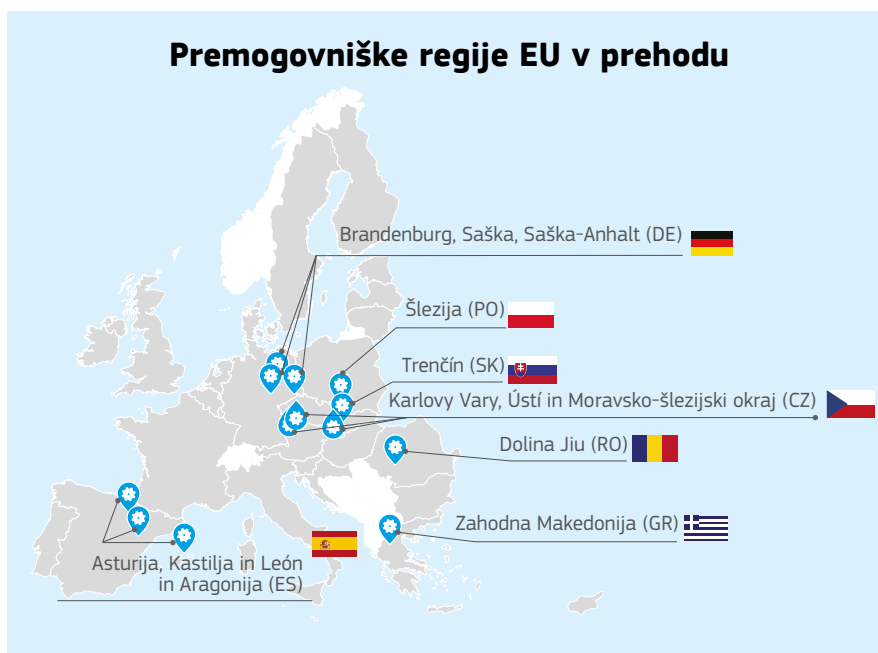
Za večino dela, opravljenega v okviru pobude za premogovno in ogljično intenzivne regije v prehodu, so ključne strategije za pametno specializacijo. Te strategije pomagajo regijam pri povečevanju raznolikosti njihovih gospodarstev in uvajanju strukturnih sprememb, ki podpirajo trajnostno gospodarstvo brez premoga.

S temi ukrepi kohezijska politika ključno prispeva k pobudi za premogovno in ogljično intenzivne regije v prehodu, in sicer pomaga tako državnim skupinam, ustanovljenim za pomoč posameznim pilotnim regijam, kot tudi platformi z več deležniki, ki zagotavlja še bolj prilagojeno podporo.

„EU se je zavezala, da pri prehodu na nizkoogljico gospodarstvo ne bomo pozabili na nikogar in na nobeno regijo,“ pravi Corina Crețu, komisarka za regionalno politiko. „Kohezijska politika EU si zelo prizadeva za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlovanja v premogovniških regijah, s tem ko jim pomaga prepoznavati, razvijati in vlagati v nova področja konkurenčne moči – čemur mi pravimo pametna specializacija.“

Državne skupine – prilagojene regionalnim potrebam

Operativne državne skupine v okviru prvega sklopa pobude zagotavljajo strokovno znanje in svetovanje o financiranju, ki je prilagojeno dejanskim okoliščinam, stopnji razvoja in strategiji za gospodarsko rast posamezne regije. V letih 2017 in 2018 je Evropska komisija na zahtevo oblikovala vrsto takšnih skupin za pomoč pilotnim premogovniškim regijam pri njihovih prizadevanjih za prehod.

Danes v okviru pobude prejema prilagojeno pomoč 13 pilotnih regij v sedmih državah EU: Šlezija (Poljska), Trenčín (Slovaška), Zahodna Makedonija (Grčija), dolina Jiu (Romunija), Karlovy Vary, Ústí in Moravsko-šlezjski okraj (Češka), Brandenburg, Saška, Saška-Anhalt (Nemčija) ter Asturija, Kastilja in León in Aragonija (Španija).

Skupine v tesnem sodelovanju z regionalnimi in nacionalnimi organi ter drugimi pomembnimi akterji razvijajo pragmatične rešitve za izzive, ki spremljajo strukturno preoblikovanje. Državne skupine podpirajo razvoj strategij in projektov za pospeševanje procesa krepitve gospodarske raznolikosti in tehnološkega prehoda. Poleg tega skupine svetujejo regijam, kako lahko najbolje pridobijo razpoložljiva sredstva, okrepijo strategije za pametno specializacijo, spodbujajo inovativne poslovne prakse in izvajajo strategije za dekarbonizacijo.

Te strategije lahko v okviru povečevanja raznolikosti na primer predvidijo uporabo virov čiste energije kot del prehoda. Projektne pobude lahko vključujejo gradnjo geotermalnih elekترم v nekdanjih premogovnikih, naložbe v e-mobilnost, digitalizacijo in podatkovne centre, ustvarjanje inovacijskih parkov, oblikovanje lokalnih energetske skupnosti ter razvoj turizma in kmetijskih dejavnosti. Lahko so upravičene do obstoječega financiranja EU.

To vključuje tudi financiranje iz kohezijske politike, ki zagotavlja stabilen in dolgoročen naložbeni okvir ter že pomaga reševati številne izzive v teh regijah, a je hkrati tudi prilagodljivo (s spremembo programa), če se pojavijo nove potrebe ali nepričakovani dogodki.

Pilotne regije si nato izmenjujejo izkušnje v zvezi s tem delom prek platforme za premogovniške regije v prehodu.

Izmenjava strokovnega znanja

Platforma, ki je bila vzpostavljena leta 2017, je skupna točka, kjer si regionalni in nacionalni predstavniki, socialni partnerji, predstavniki industrije ter civilne družbe izmenjujejo dobre prakse in se učijo drug od drugega. Zagotavlja dostop do tehnične podpore, krepitev zmogljivosti in izmenjavo izkušenj z drugimi deli Evrope.

Strokovnjaki Evropske komisije s podporo in orodji, kot sta medsebojna izmenjava ali tehnična pomoč, olajšujejo pripravo usklajene strategije prehoda.

Ugotovili so, da so države EU in premogovniške regije v prehodu zelo motivirane za razvoj strategij in izvajanje konkretnih ukrepov. Prednosti za sodelujoče lahko vključujejo pomoč pri izpopolnjevanju strategij in projektnih idej z možnostjo zagona procesa prehoda, vključno s povratnimi informacijami o zadevnih politikah, programih, sredstvih in financiranju EU v osredotočenih razpravah s Komisijo in zunanjimi strokovnjaki.

Delovne skupine spadajo v okvir strokovnega znanja, ki je na voljo sodelujočim v platformi. Te skupine pospešujejo dialog o dobrih praksah, projektnih idejah in regionalnih strategijah. Organizirajo tudi v projekte usmerjene laboratorije, pri katerih sodelujejo Komisija in zunanji strokovnjaki.

Delovna skupina za strukturno preoblikovanje in gospodarstvo brez premoga pokriva strategije in projekte, ki so usmerjeni v povečanje gospodarske raznolikosti premogovniških regij. Skupina za čist zrak in preoblikovanje energetskega sistema se osredotoča na strategije in projekte za izboljšanje kakovosti zraka in na premogu temelječih tehnologij, ki so združljivi z dolgoročno vizijo EU o podnebno nevtralnem gospodarstvu.

Potekajo tudi drugi ukrepi, ki se izvajajo v okviru pobude za premogovno in ogljično intenzivne regije v prehodu. Komisija si prizadeva pridobiti mednarodne vlagatelje, ki bi financirali projekte v ciljnih premogovniških regijah. Eno takšnih partnerstev je na primer vzpostavila z ameriškim vlagateljem Michaelom Bloombergom in organizacijo Bloomberg Philanthropies.

Maroš Šefčovič, podpredsednik Evropske komisije, pristojen za energetske unijo, pravi, da je cilj uveljaviti EU kot mednarodno središče strokovnega znanja na področju regionalnega prehoda in spodbuditi večstransko sodelovanje.

„Podnebni ukrepi se začnejo v naših regijah,“ pove komisar Šefčovič. „Zato smo uvedli strukturno podporo za premogovno in ogljično intenzivne regije – da bi podprli modernizacijo njihovih gospodarstev in ublažili družbene posledice prehoda na nizkoogljeno gospodarstvo. Gre za zdravje ljudi, za njihova delovna mesta in priložnosti za prihodnost.“

Platformo za premogovniške regije v prehodu upravlja Generalni direktorat za energetiko Evropske komisije v tesnem sodelovanju z Generalnima direktoratoma za regionalno in urbano politiko ter raziskave in inovacije, ki sodelujeta delovnim skupinam.

V začetku leta 2019 bo ustanovljen namenski sekretariat za pobudo, ki bo zagotavljal orodja, smernice in tehnično pomoč vsem premogovno in ogljično intenzivnim regijam v EU za razvoj in izvajanje strategij prehoda in z njimi povezanih projektov.

Financiranje za premogovno in ogljično intenzivne regije v prehodu je na primer na voljo v okviru kohezijske politike, programa Obzorje 2020, programa LIFE in Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2pZbfyV>

Premog v EU – pregled

PORABA ENERGIJE

1990
41 % premoga

2015
16 % premoga

207 elektrarn na premog
v 21 državah EU

6 držav je odvisnih od premoga za najmanj **20 %** svoje energije
(Bolgarija, Češka, Nemčija, Grčija, Poljska in Slovaška)

128 premogovnikov v **12 državah EU**
41 regij

185 000 Evropejcev je neposredno zaposlenih v premogovništvu

53 000 zaposlenih v elektrarnah na premog

215 000 posrednih delovnih mest je odvisnih od premogovniških dejavnosti

Vir: Premogovniške regije EU: priložnosti in izzivi v prihodnosti (EU coal regions: opportunities and challenges ahead), Skupno raziskovalno središče

Podpora kohezijske politike za gorske regije, otoke in redko poseljena območja

Kohezijska politika namenja posebno pozornost regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so gorske regije, otoki in redko poseljena območja (člen 174 PDEU).

Regulativni okvir skladov ESI za obdobje 2014–2020 vsebuje določbe, kot sta odstopanje glede tematske osredotočenosti ali prilagoditev stopnje sofinanciranja, ter ponuja več možnosti za boljše obravnavanje potreb teh območij in podporo njihovem potencialu.

V obdobju 2014–2020 je 15 držav članic v svojih programskih dokumentih (partnerskih sporazumih) poudarilo izzive, s katerimi se spopadajo zaradi svoje otoške oziroma gorske lege ali redke

poseljenosti. GD REGIO je naročil strokovno analizo, da bi pridobil temeljit vpogled v to, kako te države članice izkoriščajo možnosti za podporo in krepitev razvoja otokov, gorskih regij in redko poseljenih območij v okviru kohezijske politike EU v programskem obdobju 2014–2020.

Gilda Carbone, avtorica dela „Strokovna analiza geografskih značilnosti/Gorske regije, otoki in redko poseljena območja/Kohezijska politika 2014–2020“, nam je zaupala glavne ugotovitve svoje raziskave, ki jih je predstavila na Evropskem tednu regij in mest v Bruslju leta 2018.

Kakšen pristop so uporabile države članice pri obravnavanju ozemelj s posebnimi geografskimi značilnostmi?

Opravili smo raziskavo, v katero so bili vključeni ustrezni organi upravljanja v različnih državah članicah, in odkrili

različne pristope in razumevanje. Vsaka država je taka ozemlja drugače obravnavala: v okviru posebnih operativnih programov (npr. regionalnega programa Grčije za južne Egejske otoke ali operativnega programa Španije za Balearske otoke) ali znotraj dela širšega programskega področja (npr. operativnega programa Francije za Loreno in masiv Vogezi).

Čeprav to ni vedno izrecno navedeno v posebnem delu partnerskih sporazumov in operativnega programa, se posebne potrebe teh ozemelj na splošno vključijo in obravnavajo v programskih dokumentih, v nekaterih primerih pa se uporabijo tudi celostna teritorialna orodja.

Kateri so glavni ugotovljeni izzivi, povezani z gorskimi regijami, otoki in redko poseljenimi območji?

Ključni prednostni nalogi za območja s posebnimi geografskimi značilnostmi

sta na splošno ohranjanje in varstvo okolja. Eden od glavnih izzivov je poiskati pravo ravnovesje med okoljsko učinkovitostjo in učinkovito rabo virov na eni strani ter socialno-ekonomskimi dejavniki za rast in razvoj na drugi strani.

Drugi pomembni sektorji posredovanja so fizična in digitalna povezljivost, boljši dostop do javnih storitev in obnovljivi viri energije.

Kako države članice izkoriščajo možnosti, ki jih nudi regulativni okvir za kohezijsko politiko za obdobje 2014–2020?

Možnosti, ki jih nudijo predpisi o skladih ESI za obdobje 2014–2020 (tj. odstopanje glede tematske osredotočenosti, prilagoditve stopnji financiranja itn.), so se slabo izkoristile. Te določbe so se uporabljale v zelo omejenem obsegu in kazalo je, da so nepotrebne (npr. povečanje stopenj sofinanciranja je privedlo do manjših skupnih nacionalnih javnih naložb).

Do neke mere se je ozemljem s posebnimi geografskimi značilnostmi pozornost namenila v fazi izvajanja z drugimi sredstvi, na primer s pripisom dodatnih točk projektom, usmerjenim v ta območja, v fazi izbire (npr. Italija, operativni program Furlanija-Juljska krajina). Opredelili smo tudi nekaj dobrih primerov vzpostavljanja namenskih finančnih instrumentov (npr. nacionalni finančni instrument za otok Bornholm na Danskem ali finančni instrument, ki ga upravlja Almi Invest na Švedskem) ter oblikovanja celostnih lokalnih strategij, namenjenih posebnim vprašanjem, ki so prav tako povezana z otoškimi ali gorskimi značilnostmi oziroma redko poseljenostjo ozemelj (npr.

strategija PROVERE na Portugalskem ali strategija za celinska območja v Italiji).

Ali sta med načrtovanjem in izvajanjem programa v sedanjem programskem obdobju zagotovljeni kontinuiteta in skladnost?

Med načrtovanjem v okviru partnerskih sporazumov in načrtovanjem programov v okviru operativnih programov sta zagotovljeni zadostna kontinuiteta in skladnost, vendar je še dovolj možnosti za izboljšanje, zlasti v zvezi z dejanskim izvajanjem in objavo posebnih razpisov za ciljne projekte na teh področjih.

Strokovna analiza je opredelila tudi projekte dobre prakse za vsako od kategorij ozemelj (gorske regije, otoki in redko poseljena območja), izbranih med vsemi zelo utemeljenimi projekti, o katerih so organi upravljanja poročali v izbranih operativnih programih.

Katera so ključna sporočila za kohezijsko politiko 2021–2027 v zvezi z območji z geografskimi posebnostmi?

Kohezijska politika bi še naprej morala imeti pomembno vlogo pri podpiranju gorskih regij, otokov in redko poseljenih območij. Ozemlja s posebnimi geografskimi značilnostmi niso ena sama enota. Zato prostorski pristop, ki temelji na lokalnih in regionalnih potrebah, izhaja iz posebnih prednosti teh ozemelj in je usmerjen v iskanje s tem povezanih možnosti, vsekakor prispeva k teritorialni koheziji takih ozemelj.

Prihodnji predpisi bi morali zagotoviti prožno, enostavno in ugodno okolje za obravnavanje njihovih potreb in izzivov.

Potrebe teh območij se lahko izpolnijo na več načinov (s celostnimi teritorialnimi naložbami, lokalnim razvojem, ki ga vodi skupnost, instrumenti finančnega inženiringa, pripisovanjem dodatnih točk projektom na področjih s posebnimi geografskimi značilnostmi v fazi izbire itn.). Kar je treba, ni težko!

Kaj je po vašem mnenju, ki temelji na dolgoletnih izkušnjah z vprašanji regionalne politike, bistveno, kar lahko prispeva k potencialu teh območij?

Bistven je celosten pristop, zlasti na ozemljih s posebnimi geografskimi značilnostmi. Posredovanja imajo lahko večji vpliv, če so osredotočena na različne, vendar medsebojno povezane sektorje.

Izmenjava dobre prakse in znanja med državami in regijami, ki se spopadajo s podobnimi izzivi (tj. otoške ali gorske regije itn.), bi lahko olajšala in okrepila vzpostavljanje usmerjenih celostnih teritorialnih strategij in finančnih instrumentov. Bistveno je tudi vzajemno učenje.

Pomembno vlogo imajo tudi programi evropskega teritorialnega sodelovanja in makroregionalne strategije, saj številna od teh ozemelj ležijo prav na mejnem območju držav EU, kar pomeni, da bi se z usklajenim pristopom zagotovo lahko ustvarila dodana vrednost. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2Rlro9m>

UJETO V OBJEKTIV

Konferenčni center Square v kompleksu Mont des Arts v Bruslju je bil glavno prizorišče letošnjega dogodka

Podpredsednik Maroš Šefčovič in komisarka Corina Crețu na dogodku na visoki ravni: energetska unija na delu – podpora kohezijske politike za premogovniške regije v prehodu

EVROPSKI TEDEN REGIJ IN MEST 2018

Z več kot 6 000 udeleženci in 300 partnerji, ki so zastopali prek 140 regij in mest iz vse Evrope, je bil letošnji Evropski teden regij in mest eden najuspešnejših do zdaj. Tu je povzetek številnih dogodkov, delavnic, razstav in predstavitev, ki so prispevali k razpravi o vlogi močne kohezijske politike pri reševanju prihodnjih izzivov v EU.

VEČ O TEM

https://europa.eu/regions-and-cities/_en

2019

Datumi za Evropski teden regij in mest za leto 2019 so zdaj potrjeni: **7.–10. oktober 2019**

Partnerji, ki bodo sodelovali na 17. Evropskem tednu regij in mest **#EURegionsWeek**, so pozvani, naj sporočijo svoje **predloge** za dogodke (delavnice, pogovore o regijah, participativne laboratorije ali predstavitve, ki jim bodo sledila vprašanja in odgovori) in/ali razstave ter morebitne degustacije v vasi Agora. Prijave so možne od **30. 1. do 29. 3. 2019**.

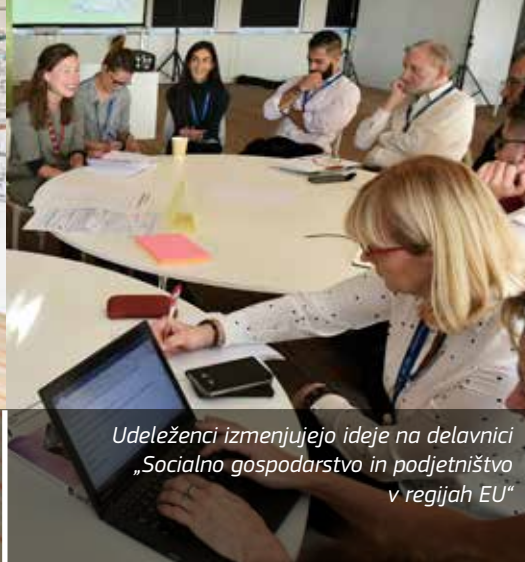
Na 12. natečaj za nagrade **Regiostars** se lahko prijavi **do 5 prispevkov** za **posamezen program**, ne glede na kategorijo. Komisarka Crețu bo otvorila natečaj **19. februarja** skupaj s komisarjem Andriukaitisom. Rok za prijave: **9. maj**.

Dne **8. aprila** se začne 3. program **#Youth4Regions** za študente ali nedavne diplomante novinarstva. Rok za prijavo je do **sredine julija**.

Če želite prejemati najnovejše informacije, se naročite na glasilo: **https://europa.eu/regions-and-cities/home_en**

Kratek premor med delavnico na temo „Prihodnost zdravja v Evropi“

Udeleženci izmenjujejo ideje na delavnici „Socialno gospodarstvo in podjetništvo v regijah EU“

Mlajši udeleženci prispevajo svoje mnenje v razpravi o „Vplivu sodelovanja mladih v srednje velikih mestih“

Vse oči so uprte v platno, na katerem je bilo v okviru kampanje #EUandME predvajanih pet kratkih filmov o tem, kako pravice in ugodnosti EU izboljšujejo naše vsakodnevno življenje

Osrednje prizorišče za zmagovalce pobude Inovativni ukrepi v mestih, ki mestom zagotavlja sredstva za financiranje inovativnih projektov

Komisarka Crețu in člani žirije natečaja RegioStars 2018 plaskajo letošnjim zmagovalcem

Nasmejana predstavnika portugalskega Centra za poslovne in skupne storitve, zmagovalca natečaja RegioStars 2018 v kategoriji „podpora pametni industrijski tranziciji“

Med obiskom poslovnega inkubatorja Greenbizz so obiskovalci poučeni o objektih in storitvah, ki so na voljo za podporo projektov trajnostnega gospodarstva

Na lastne oči: neposredna izkušnja razstav teritorialnega razvoja

URBACT v Urbanem središču, ki vključuje prostor virtualne resničnosti, kotiček za druženje in igre ter odprto gledališče

Kenneth z Irske in Susann iz Estonije si pripovedujeta dogodivščine v okviru projekta Potovanje z avtomobilom

Anthony Gardner, nekdanji veleposlanik ZDA pri EU med slovesnim zaključkom zelo uspešnega ETRM

Srečanje oblikovalcev kohezijske politike in mladih raziskovalcev

Wolfgang Petzold in Madeleine Nygrund poročata o 6. programu Master Class o kohezijski politiki EU z Evropskega tedna regij in mest 2018, ki je potekal med 8. in 11. oktobrom v Bruslju

„Visoka vrednost programa Master Class je v tem, da skozenj spoznamo institucije in njihovo delo, predstavnike institucij EU ter težave, s katerimi se srečujejo, in z načini, kako jih rešujejo. To je res zelo edinstvena priložnost v poplavi doktorskih študijev, ki so na voljo.“ To mnenje enega od 30 doktorskih študentov in mladih raziskovalcev, ki se je udeležil nedavnega programa Master Class o kohezijski politiki EU, lepo povzame cilj tega edinstvenega dogodka, ki je na Evropskem tednu regij in mest #EURegionsWeek potekal že šesto leto zapored.

Merjenje vpliva kohezijske politike EU že od nekdaj predstavlja osnovo pri snovanju dogodka. Zato ne preseneča, da je med 6 000 vsakoletnimi udeleženci Evropskega tedna regij in mest 800 raziskovalcev. To pomeni, da je dogodek eno največjih letnih srečanj akademikov s področja mestne in regionalne politike na svetu. Namen koncepta Master Class je omogočiti najbolj obetavnim med njimi dostop do oblikovalcev kohezijske politike EU v Bruslju.

Koncept je bil vzpostavljen leta 2013, ko sta Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno in mestno politiko ter Evropski odbor regij (CoR) združila moči z Zvezo za regionalne študije (RSA). Leta 2015 so se organizatorjem pridružile še Evropska zveza za regionalno znanost (ERSA), Zveza evropskih visokih šol za prostorsko načrtovanje (AESOP) in Služba Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS).

Odlična priložnost

Do začetka maja se za udeležbo na petdnevnem dogodku vsako leto poteguje med 80 in 120 kandidatov. Biti morajo študenti doktorskega študija ali docenti in poslati morajo predlog za prispevek, katerega končno različico nato predložijo v razpravo med udeležbo programa Master Class. Od leta 2013 je na dogodku sodelovalo že 180 udeležencev in raziskava je pokazala, da sta jim največ pomenili priložnost boljšega razumevanja institucij EU in možnost vključitve v mednarodno raziskovalno skupnost. Nekdanji udeleženci programa Master Class skupaj objavljajo članke in knjige ter nadaljujejo svojo poklicno pot kot docenti ali raziskovalci v mednarodnih projektih.

30 doktorskih študentov in mladih raziskovalcev, ki so se udeležili programa za leto 2018, je prišlo iz 13 držav članic EU in dveh

Wolfgang Petzold

Namestnik direktorja, Evropski odbor regij

držav, ki nista članici EU (Albanija in ZDA). V svojih prispevkih, ki so zbrani v (nejavni) „knjigi“ s 334 stranmi, so se osredotočili na tri teme: (1) preoblikovanje upravljanja in institucionalnih odnosov; (2) teritorialno kohezijo in sodelovanje in (3) učinkovitost politike pri reševanju razvojnih izzivov za evropske regije. Med srečanji na začetku tedna so dobili povratne informacije od 12 razpravljavcev iz Evropske komisije, Evropskega parlamenta in Odbora regij.

Celovit program

Na naknadnih sestankih, javnih razpravah, srečanjih v obliki svetovne kavane in neuradnih pogovorih so imeli udeleženci priložnost spoznati 30 oblikovalcev politike, uradnikov in priznanih akademikov EU. Eden od dogodkov, ki jih velja izpostaviti, je bila javna razprava o prihodnosti kohezijske politike EU z Iskro Mihajlovo, poslanko Evropskega parlamenta in predsednico Odbora za regionalni razvoj, Marcom Lemaître, generalnim direktorjem GD REGIO, in Johannesom Rossbacherjem, trenutnim predsednikom delovne skupine Sveta EU za strukturne ukrepe. Na razpravi, ki jo je vodil profesor John Bachtler, direktor raziskovalnega centra za evropsko politiko v Glasgou in Delftu, so obravnavali dinamiko pogajanj o predpisih za obdobje 2021–2027 ter vlogo dokazov in raziskav v zvezi s tem. Na drugih srečanjih so imeli

Madeleine Nygrund

Upravna uslužbenka, Direkcija za komuniciranje, Evropski odbor regij

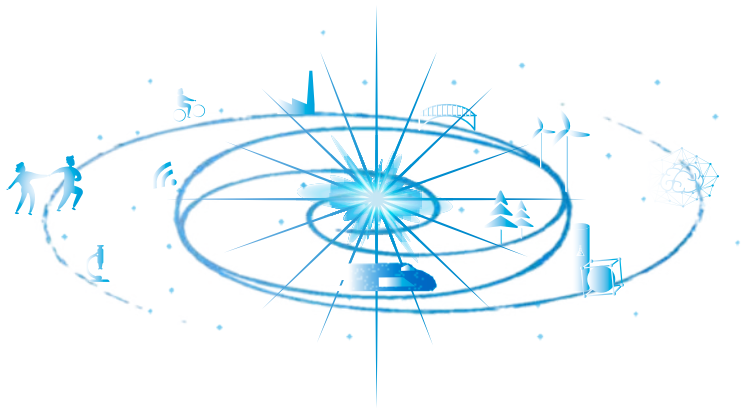
udeleženci priložnost razpravljati o delu Službe Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS) in izzivih mednarodnih raziskovalnih projektov. Polovica vsakega srečanja je običajno namenjena razpravi in interaktivnemu pogovoru, s čimer se prepreči možnost predolge enosmerne komunikacije.

Pri ocenjevanju dogodka Master Class so udeleženci zelo pozitivno ocenili program, organizacijo in pomen tečaja za prihodnjo poklicno pot. Zlasti so bili veseli srečanja s predstavniki institucij EU in podrobnejšega vpogleda v povezave med raziskavami, tudi lastnimi, in oblikovanjem politike.

Če povzamemo, Master Class predstavlja edinstveno obliko združevanja visoko motiviranih mladih raziskovalcev ter medinstitucionalne skupnosti zainteresiranih oblikovalcev politike, uradnikov in akademikov. Je dolgoročna naložba, ki prispeva h kakovosti raziskav o kohezijski politiki EU. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2DQ1fQ>

RegioStars 2018

Na podelitvi nagrad RegioStars pod okriljem Evropske komisije so znova blesteli najbolj inovativni projekti evropskih regij. Zmagovalce je razglasila komisarka Crețu 9. oktobra na spektakularni slovesnosti v okviru Evropskega tedna regij in mest 2018 v Bruslju. Nagrade so bile podeljene v petih kategorijah: industrijska tranzicija, nizkoogljično gospodarstvo, dostop do javnih storitev, izzivi migracij in kulturna dediščina. Dogodek je popestrila razglasitev dodatnega, šestega zmagovalca, ki je bil izbran izmed 21 finalistov z javnim glasovanjem.

Visoka tehnologija v kmetijskem gospodarstvu, Fundão, Portugalska

Majhno podeželsko mesto Fundão zahvaljujoč projektu Centra za poslovne in skupne storitve (CNSP) privlači naložbe, ustvarja zaposlitvene možnosti in spodbuja inovacije. Razvili so podporo za poslovne centre, usposabljanje in podjetja, usmerjeno v IT za izobraževanje (TICE). Tveganje z visoko tehnologijo se je izplačalo. Center je pritegnil 14 specializiranih podjetij, ustvaril 500 visoko kvalificiranih delovnih mest ter sprožil 68 zagonskih projektov in 200 projektov zasebnih naložb v različnih sektorjih, starih in novih.

Z reciklažo od odpadkov do prestiža, Helsinki-Uusimaa, Finska

Sistem predstavitve procesa, razvit v okviru projekta TeKiDe, reciklira bombažne tekstilne odpadke v nova vlakna. Med prekušanji so se s to predstavitveno platformo stare bombažne tkanine spremenile v vlakna, podobna viskozi. Vlakna so bila dovolj kakovostna za izdelavo obleke za državno gala prireditel. Predstavitvena platforma bo v prihodnje pomagala pospešiti razvoj trajnostnih procesov za regeneracijo celuloznih vlaken in reševanje težav, povezanih z reciklažo in predelavo odpadnega tekstila.

Mestni pilotni projekt za socialna stanovanja, Ostrava, Češka

V mestu Ostrava so uvedli sistem socialnih stanovanj za ljudi, ki si ne morejo privoščiti zasebnih bivališč, saj Češka nima nacionalnega zakona o socialnih stanovanjih. Sprožili so postopke za prijavo za socialna stanovanja in oceno pomanjkanja stanovanj, pri čemer sodelujejo z mestnimi predeli. Stanovalci so po potrebi deležni tudi pomoči socialne službe. Mesto je do zdaj nastanilo družine v 105 stanovanj – 5 stanovanj za nujne primere in 100 socialnih stanovanj –, pri čemer jim stanovalci s povratnimi informacijami pomagajo optimizirati sistem.

Povečan dostop do valižanske dediščine, Nant Gwrtheyrn, Wales

V zapuščeni vasi Nant Gwrtheyrn iz 19. stoletja, kjer je včasih obratoval kamnolom, je bila v okviru projekta obnove opravljena posodobitev valižanskega jezikovnega centra, ki je zdaj priljubljen turistični center in center valižanske dediščine. Nova dovozna cesta, jezikovne učilnice, izobraževalni center, kavarna in jedilnica ter prenovljeni turistični nastanitveni prostori vabijo obiskovalce v slikovito obalno vasico vse dni v letu. V Nant Gwrtheyrnu je zdaj zaposlenih več kot 30 ljudi in ga letno obišče prek 50 000 obiskovalcev, ki so mu v letu 2018 prinesli več kot 1,7 milijona EUR prometa.

Enotna točka za vključevanje beguncev, Murcia, Španija

Regionalna služba za zaposlovanje in usposabljanje v Murcia je uvedla protokol za sodelovanje s štirimi nevladnimi organizacijami za pomoč pri vključevanju beguncev. Protokol usklajuje službe za zaposlovanje, socialne službe in nevladne organizacije, s čimer zagotavlja učinkovitejšo in celovitejšo pomoč beguncem pri prizadevanjih, da postanejo neodvisni člani lokalnih skupnosti. Begunci so upravičeni do osebnega svetovanja, usposabljanja in jezikovnih tečajev, kar jim pomaga pri iskanju dela in ureditvi novega življenja s čim manj stresa in čim večjimi možnostmi za uspeh.

Oživitev tradicije porcelana v mestu Ílhavo, Ílhavo, Portugalska

Porcelan je pomemben del industrijske dediščine mesta Ílhavo, kjer že od leta 1842 stoji tovarna porcelana Fábrica da Vista Alegre. V okviru projekta je bil muzej Vista Alegre obnovljen in razširjen, da lahko bolje predstavlja industrijsko zgodovino in edinstveno zbirko, ki jo sestavlja več kot 30 000 kosov porcelana iz 19. in 20. stoletja. Muzej je zdaj skoraj 20-krat večji od prvotne velikosti, bližnja kapelica in gledališče pa po prenovi gostita kulturne in zasebne dogodke ter tako spodbujata turizem v regiji.

KLJUČ DO USPEHA

Zmagovalci so bili trajnostni, integrirani projekti, zasnovani v sodelovanju s skupnostjo ali deležniki. Zaradi tovrstnega sodelovanja so bili številni tako uspešni, da se njihove pobude vključujejo v nacionalno javno politiko ali krepijo ugled zadevnih regij. V projektih, namenjenih spremembi negativnih trendov, so imele pomembno vlogo tudi inovacije – poskrbijo bodisi za nove razloge za obisk kulturnih znamenitosti ali rešitve za tehnične težave.

”Tvegajte in poiščite rešitve.“

TeKiDe, Finska

”Sodelovanje skupnosti ... je bistveno prispevalo k našemu uspehu.“

Center za poslovne in skupne storitve, Fundão, Portugalska

UGOTOVITVE S PODELITVE NAGRAD

Iz projektov je bilo predvsem razvidno, kako so evropska sredstva vplivala na skupnosti in bila namenjena različnim težavam. Poleg tega je bila podelitev nagrad lepa priložnost za pridobitev novega znanja o drugih regijah in odkrivanje rešitev za druge težave. Zmagovalci so uživali v kreativnem ozračju prireditve, si izmenjavali ideje in izkušnje ter izražali pripravljenost za novo ustvarjanje. Na slovesnosti so navezali dragocene stike z udeleženci z najrazličnejših področij in prejeli spodbudo za nadaljevanje svojega dela.

”Vznemirljivo je bilo spoznati ljudi iz celotne EU, ki se soočajo s podobnimi izzivi.“

Nant Gwrtheyrn, Wales, Združeno kraljestvo

”Doživeli smo, kako so evropska sredstva uresničila ideje s pozitivnim učinkom.“

Ostrava, Češka

KAJ SLEDI?

Udeleženci so se razveselili pomoči pri projektih in mednarodnega priznanja, ki so jim ga prinesle nagrade. Na osebni ravni so si številni šteli v čast, da Evropska komisija ceni njihovo delo. Nagrajenci menijo, da bodo zaradi razpoznavnosti, ki jim jo je zagotovilo priznanje, lažje predstavljali rešitve, spodbujali dejavnosti in ustvarjali nove priložnosti ter sklepali nova partnerstva. Veselijo se napredka pri svojih prizadevanjih za trajnostno in uspešno prihodnost.

”Nagrada je priznanje [našim] prizadevanjem za soočanje z izzivi migracije.“

Regionalna služba za zaposlovanje in usposabljanje v Murciji, Španija

”Nagrada po izboru občinstva ... bo spodbudila več ljudi k obisku mesta Ílhavo.“

Mestna občina Ílhavo, Portugalska

MEDIJSKI PROGRAM YOUTH4REGIONS

Medijski program Youth4Regions podpira razvoj naslednje generacije novinarjev, specializiranih za regionalno politiko. Mlade Evropejce spodbuja, da obveščajo o projektih, ki jih financira EU.

Članek Anine Vontavon je drugi od štirih zmagovalnih besedil blogerskega natečaja medijskega programa Youth4Regions za mlade novinarje.

Ustvarjalni duh inovativnosti v malih podjetjih

Anina trenutno zaključuje magistrski program evropskih študij na Univerzi Ruhr

v nemškem mestu Bochum, vendar kljub temu ostaja tesno povezana z domačim krajem. 25-letna novinarka namreč piše za lokalni časopis v rodnem mestu Bressanone na severu Italije. Upa, da se bo v prihodnje osredotočila na poročanje o evropskih vprašanjih.

Kmetija išče novo metodo za predelavo doma pridelanih jabolk. Ta inovacijski proces, ki je značilen za podjetja, se običajno izvaja za zaprtimi vrati in po navadi pomeni velike stroške.

Zaradi globalizacije in odpiranja trgov imajo predvsem mala podjetja pogosto težave z ohranjanjem konkurenčnosti. To je lahko še zlasti problematično za regije, kot je Južna Tirolska: glede na trenutne gospodarske razmere imajo mala in srednje velika podjetja (MSP) na tem območju zelo pomembno vlogo. Na Južnem Tirolskem je skoraj 44 000 podjetij, od katerih je 99,3% MSP. Ta v zasebnem sektorju zaposlujejo tri četrtine južnotirolske delovne sile in so leta 2014 ustvarila 23,1 milijarde EUR prometa.

Zato je leta 2012 največje panožno združenje Južne Tirolske IvH – Wirtschaftsverband für Handwerker v sodelovanju z agencijo za inovacije Hyve AG iz Münchna začelo projekt odprte inovativnosti na Južnem Tirolskem. V okviru projekta lahko MSP objavljajo svoje ideje in z njimi povezana vprašanja

» Tako je mogoče z minimalnim vložkom podjetij predložiti maksimalno število idej. «

na spletni platformi, kjer jim priskočijo na pomoč zunanji kolegi. Cilj je pomagati podjetjem v vseh fazah inovacijskega procesa, vse od zbiranja idej, izvajanja ali iskanja novih področij za uporabo že končanih projektov.

Na regionalni ravni je namen ustvariti enake gospodarske pogoje za mala podjetja kot za velike družbe in na ta način odpraviti morebitna neravnovesja. Projekt je uspešen. Platforma ima že več kot 2 700 registriranih članov: predloženih je bilo prek 1 600 zamisli in 4 000 komentarjev ter organiziranih 18 natečajev za najboljše ideje. Kar so do danes dosegali samo v velikih inovacijskih centrih v ZDA, zdaj deluje tudi na

regionalni ravni – oblikovana je bila majhna skupnost iskalcev idej in ustvarjalnih umov, ki si skupnimi močmi prizadevajo udeleževati projekte.

Koncept odprte inovativnosti na Južnem Tirolskem deluje podobno kot večina portalov družbenih medijev: posamezniki se registrirajo na platformi in sodelujejo v natečajih s predstavitvijo svojih idej. Tako je mogoče z minimalnim vložkom podjetij predložiti maksimalno število idej. Zmagovalci poleg izvedbe projekta prejmejo tudi dodatno nagrado, običajno v obliki vikend paketa v enem od wellness hotelov na Južnem Tirolskem ali kakšno drugo nedenarno nagrado.

Projekt financira javni sektor. Projekt odprte inovativnosti na Južnem Tirolskem je del operativnega programa „Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje“ ter torej del Evropskega sklada za regionalni razvoj. V obdobju financiranja 2007–2013 je bilo za podporo projektov dodeljenih 70 milijonov EUR, za obdobje 2014–2020 pa je namenjenih 136 milijonov EUR. ■

V okviru medijskega programa Youth4Regions se bodoči novinarji udeležujejo usposabljanj in delajo na Evropskem tednu regij in mest v Bruslju. Mladi novinarki Aurore Dessaigne in Iskra Tsankova sta nam zaupali svojo izkušnjo s programom.

Izkušnja, kako je biti del „mehurčka EU“

Pravijo, da ti nikoli v življenju ne bo treba delati, če imaš rad svoj poklic. Na Evropskem tednu regij in mest sem spoznala, kako dinamično, zanimivo in prijetno je lahko novinarstvo, če si del skupine prizadevnih ljudi s podobnimi interesi. Uživala sem v vsaki sekundi.

Ko sem prišla v Bruselj na Evropski teden regij in mest, nisem vedela, kaj naj pričakujem; vedela sem le, da bom kot mlada novinarka poročala o dogodku z več kot 6 000 udeleženci. Vendar je bilo na koncu veliko več kot to. Prek izvrstnih govornikov in udeležencev na dogodku sem na preprost način izvedela veliko o Evropski uniji kot organizaciji ter o kohezijski politiki in regionalnem razvoju. Presenetilo me je, kako skozi pogovore z mentorji in drugimi novinarji začneš razmišljati zunaj ustaljenih okvirov in gledati na stvari z drugih zornih kotov.

Kot prebivalka Bolgarije nedvomno vidim rezultate projektov, ki jih je sofinancirala Evropska komisija od leta 2007, ko se je Bolgarija pridružila Uniji. Naj gre za preproste stvari, kot je financiranje gradnje ceste med dvema vasema, ali za vzpostavitev tretje proge podzemne železnice, z gotovostjo lahko zatrdimo, da politika EU za regionalni razvoj spreminja življenje. Ko sem bila v Bruslju, sem lahko delovanje te politike opazovala od znotraj. Poleg tega sem ob udeležbi na podelitvi nagrad RegioStars spoznala pobude po Evropi, ki so imele velik vpliv tudi na lokalni ravni. Tako sem se zavedla, kako

pomembno se je združiti okoli idej, ki privedejo do pozitivnih sprememb, in o njih obveščati javnost.

Med Evropskim tednom regij in mest se mi je najbolj vtisnil v spomin celoten koncept natečaja medijskega programa Youth4Regions, ki si je prizadeval izboljšati razumevanje kohezijske politike in regionalnega razvoja, najbolj od vsega pa združiti mlade novinarje ob isti ideji. Obisk ekipe EurActive in srečanje z ljudmi, ki so gonilo takšne globalne platforme

za novice, sta mi spodbudila željo po izpolnitvi poznavanja zunanjih odnosov in načel novinarstva. V času, ki sem ga z njimi preživela v pisarni in poslušala njihova pričevanja o tem, kaj pomeni biti novinar, sem se počutila, kot da sem del nečesa pomembnega, skupine ljudi iz različnih koncev Evrope, ki jih druži isti cilj – ozaveščati družbo o tem, kaj se dogaja po svetu, in zagotavljati kakovostne novice brez cenzure.

Iskra Tsankova
Bolgarija

Če povzamem, lahko svojo udeležbo na Evropskem tednu regij in mest najbolje opišem kot izkušnjo, ko sem bila del „mehurčka EU“ in doživela številne dogodke skozi oči bodoče poklicne novinarki. Bruselj je enkratno mesto, ampak brez obiska evropskih institucij in vpogleda v njihovo delovanje od znotraj koncept mesta preprosto ni popoln. Po udeležbi Evropskega tedna regij in mest lahko zatrdim, da sem dobila popoln vtis o Bruslju. In bil mi je izjemno všeč. ■

Nikoli ne pozabimo, zakaj opravljamo svoje delo

Evropskega tedna regij in mest sem se udeležila s polno glavo misli. Smo v času dvomov, strahu in razočaranj – ne le v zvezi z evropskim sistemom, temveč tudi z novinarstvom. Kar zadeva Evropo, politiki v Bruslju niso naredili dovolj, da bi prepričali državljane, in podcenili so potrebo po komunikaciji z njimi. Kar zadeva novinarstvo, so polemike postale pomembnejše od javnega interesa. Posledično so evropski politiki in novinarji izgubili zaupanje državljanov. Nacionalisti in populisti pa so povedali le tisto, kar so ljudje želeli slišati. Iz tega je razvidno, kako pomembno je, da nikoli ne pozabimo, zakaj opravljamo svoje delo: zaradi državljanov.

28 držav, 28 perspektiv

Zavedati se moramo, da se lahko iz tega obdobja strahu izkopljemo, vendar le s skupnimi močmi – ne razdeljeni. Zato menim, da sta bila Evropski teden regij in mest ter medijski program Youth4Regions izredno pomembna, ker sta privedla do sodelovanja evropskih strokovnjakov in novinarjev iz cele Evrope. Novinarji morajo seveda ohranjati svojo neodvisnost, vendar to ne pomeni, da ne morejo deliti svojih misli in skrbi s politiki.

Ob srečanjih z novinarji iz drugih držav postanemo bolj odprti za predloge, kaj moramo spremeniti ali izboljšati. Razkrije se nam več rešitev. Vidimo lahko, kako moramo sodelovati in kako si lahko medsebojno pomagamo. Spoznala sem novinarje iz Španije, Irske, Bolgarije, Poljske, Italije in Nemčije. Na Irskem je na primer v središču brexit; v Italiji Matteo Salvini; na Poljskem 7. člen; v Franciji Marine Le Pen ... Vse evropske države se spopadajo s številnimi težavami. In če želimo kot novinarji pojasniti te težave državljanom, moramo najprej komunicirati med seboj. In seveda razumeti, kaj se dogaja v Evropi na splošno, ne le v naši državi. Vse je namreč povezano.

Aurore Dessaigne
Francija

Pogled nazaj za vpogled v prihodnost

Prihodnost je več kot očitno odvisna od evropskih volitev 2019. O tem je tekla beseda na vseh konferencah, ki sem se jih udeležila. Celotno novinarji med sabo se že pogovarjamo o tem poglavitnem koraku naprej k prihodnosti Evrope. In večinoma nismo prav optimistični. Vendar pa, če si ogledamo evropsko zgodovino, lahko iskreno rečemo, da se je EU že spoprijela z ogromno težavami. Že njena ustanovitev temelji na najbolj grozljivi vojni v zgodovini.

Vsekakor ne bomo čakali na novo vojno, da začnemo ukrepati. Ukrepi se začnejo zdaj. In novinarji smo del tega izziva. Tudi to sem spoznala med Evropskim tednom regij in mest. Novinarji bi morali imeti bolj pedagoški pristop do državljanov. To pomeni, da moramo vedno prikazati vse strani težave, ne le najbolj znane. Sprožiti moramo razpravo, in sicer ne le med intelektualci, temveč med vsemi.

Delo za in z naslednjo generacijo

Mladi: zadnja, a ne najmanj pomembna točka. Menim, da ima nova generacija drugačen pogled na stvari. To je generacija, ki je odraščala z Erasmusom, z novimi tehnologijami, ki zmanjšujejo razdalje, s cenejšimi možnostmi prevoza ... zdaj je lažje potovati po Evropi. Zato morda lahko ta nova generacija bolje razume evropske vrednote in to, kaj vse EU omogoča.

Z medijskim programom Youth4Regions so torej mladim odprta vrata v institucije EU. In menim, da bi morala EU še naprej omogočati mladim, da prispevajo k spremembam. Kajti ne glede na to, kakšni bodo rezultati evropskih volitev 2019, je prihodnost Evrope v rokah mladih. ■

„Interreg Volunteer Youth“

Dosežki in prihodnji načrti

Prek programa Interreg Volunteer Youth (IVY) je že več kot 200 mladih državljanov EU izkoristilo priložnost za prostovoljsko delo v okviru programov in projektov Interreg.

Program IVY promovira Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno in mestno politiko v sodelovanju z evropsko solidarnostno enoto, upravlja pa ga Združenje evropskih obmejnih regij (AEBR). Bistvo je v doživljanju sodelovanja, izkazovanju solidarnosti in obveščanju o kohezijski politiki. **Martín Guillermo Ramírez, generalni sekretar AEBR, razmišlja o dosežkih pobude, njenih koristih in prihodnjih projektih, ki so v pripravi.**

Program Interreg Volunteer Youth se izvaja že več kot 18 mesecev. Kateri so glavni dosežki in zakaj je program IVY nekaj posebnega?

Za krepitev solidarnosti v EU je ključnega pomena ozaveščanje državljanov o njenih koristih in dosežkih – in tu ima posebno vlogo pobuda IVY. Od njenega začetka marca 2017 je več kot 200 prostovoljcev sodelovalo v čezmejnih, nadnacionalnih in medregionalnih programih Interreg ter povezanih projektih – in številke še naraščajo. Do danes je 34 programov Interreg in več kot 80 projektov pomagalo prostovoljcem doseči njihove cilje in povečati razpoznavnost pobude Interreg.

Neformalne povratne informacije v okviru gostitev programov in projektov razkrivajo večjo prepoznavnost pobude Interreg in ozaveščenost o njej, teritorialnem sodelovanju in tudi EU zaradi njenih prizadevanj pri evropskem povezovanju od spodaj navzgor.

S pobudo IVY želimo približati koristi kohezijske politike lokalnim skupnostim ter jih temeljiteje predstaviti upravičencem. Ta cilj smo dosegli, o čemer priča uspeh računa @InterregYouth v družbenih medijih.

Zakaj bi mladi in gostiteljske organizacije sodelovali v programu IVY? Kaj je dodana vrednost zanje?

Takšna izkušnja pri prostovoljcih okrepi čut evropske solidarnosti, državljanstva in državljanskega udejstvovanja. Prostovoljci programa IVY med opravljanjem nalog v tujini – ali doma, vendar ob izmenjavi z mednarodnimi partnerji – pridobivajo znanje iz novih okolij, izkušajo raznolikost Evrope ter izboljšujejo znanje tujih jezikov in komunikacijske spretnosti. Začutijo, da sodelujejo pri oblikovanju Evrope, zlasti ko pomagajo pri čezmejnih intervencijah, namenjenih zmanjševanju ovir in vzpostavljanju zaupanja, ali ko poročajo o napredku takšnih ukrepov.

Mlajše generacije prinašajo v organizacije nove in sveže ideje, pristope ter poglede. Na primer, spretna uporaba

družbenih medijev je v današnjem času ključna za doseganje širšega občinstva in ozaveščanje ljudi o koristih financiranja EU za njihove skupnosti. Pripadniki nekoliko starejše generacije se dobro zavedamo, da so mlajši državljani verjetno boljša izbira za pomoč pri strategijah, ki vključujejo družbene medije, saj so to njihovi glavni komunikacijski kanali in jim je ta novi „kodeks“ bližje kot nam.

Če se ozremo v prihodnost, kaj se bo dogajalo v okviru programa IVY?

Ker se je izkazal za tako uspešnega, se je Evropska komisija odločila, da ga podaljša do decembra 2019. Prizadevamo si, da bi IVY postal trajen program, povezan z evropsko solidarnostno enoto in vključen v jedro vseh programov za evropsko teritorialno sodelovanje.

Ekipa, zadolžena za upravljanje programa IVY, pripravlja nove dejavnosti, ki so povezane s to pobudo in se osredotočajo na njen glavni namen: spodbujanje socialne dimenzije evropskega teritorialnega sodelovanja/programa Interreg ter „širjenje glasu“ o njenih koristih. Prostovoljci

pobude IVY bodo med drugim sodelovali v programu Interact, ki ga financira ESRR, v okviru katerega bodo zbirali „zgodbe“ v zvezi s posebej pomembnimi projekti. Objavljene bodo pod naslovom „Zgodbe evropskega sodelovanja“. Glavni cilj je povečevanje ozaveščenosti o programu Interreg in poudarjanje prednosti EU (kohezijske politike) z intervjuji, vpadljivim dizajnom ter učinkovito, inovativno komunikacijo.

AEBR in Komisija trenutno iščeta nove načine za večjo vključenost prostovoljcev tudi v druge komunikacijske dejavnosti. Prostovoljci ogromno pripomorejo k boljši seznanjenosti s kohezijsko politiko, zato takšne priložnosti ne smemo zamuditi. ■

VEČ O TEM

<https://www.interregyouth.com/>

Preden sem začela svoje trimesečno pripravništvo na nadomestnem državnem sekretariatu za obveščanje o kohezijski politiki na Madžarskem, sem redko slišala kar koli o regionalnih politikah, vendar so potrebovali nekoga za komunikacijo, zato se mi je zdela to dobra priložnost. Drugič sem se pobljše srečala s kohezijsko politiko, ko sem sodelovala v evropski solidarnostni enoti v okviru programa Interreg Srednja Evropa. To sem razumela kot znamenje. Če sem iskrena, je večino časa težko videti, kaj se v resnici dogaja v bruseljskem mehurčku, vendar sem ugotovila, da sta kohezijska politika in teritorialno sodelovanje del oblikovanja politike, kjer lahko razmeroma hitro vidiš rezultat svojega dela. Ta občutek pozna vsakdo, ki dela v politiki ali vladi, ker se radi osredotočamo na širšo sliko, zato je čudovito videti, da lahko z vsakdanjim delom dejansko izboljšamo življenje ljudi. Poleg tega se mi zdi sodelovanje ključno za mirno skupno prihodnost Evrope, in projekti Interreg to najboljše ponazarjajo. Omenila bi tudi znanje, ki se pridobi prek pilotnih projektov, ker menim, da je izmenjava informacij bistvena za razvoj.

Diana Zsoldos

Novinarka IVY pri skupnem sekretariatu Interreg Srednja Evropa

Natečaj EUSALP „Prijavi svoj projekt na natečaj EU“

Na letošnjem forumu EUSALP v avstrijskem Innsbrucku so imeli mladi (med 16. in 25. letom starosti) priložnost predstaviti inovativne ideje za projekte občinstvu, ki ga je sestavljajo več kot 700 nacionalnih, regionalnih in lokalnih deležnikov ter deležnikov iz EU. Med 17 projekti, ki so bili predloženi, jih je žirija izbrala 5 za predstavitev.

Najboljši trije predlogi so prejeli nagrade v višini 5 000, 3 000 in 2 000 EUR.

1. „Povezovalni sestanek za vozovnico po alpski regiji“

Člani Mladinskega sveta Cipra so osvojili prvo mesto s predlogom, ki v središče postavlja glavno temo tirolskega predsedstva: mobilnost. Oblikovati želijo skupno rešitev za javni prevoz v alpski regiji, ki bo omogočil čezmejno potovanje z eno samo cenovno dostopno vozovnico, s čimer si prizadevajo spremeniti potovalne navade ljudi. Sklic povezovalnega sestanka za združitev glavnih deležnikov bo prvi korak.

2. „Beehave“

Namen projekta „Beehave“, ki sta ga zasnovala mlada Italijana, je združiti gospodarsko učinkovitost in zaščito čebel, ker so v alpski regiji čebele trenutno izredno ogrožene. Sensorji na panjih bodo merili temperaturo in vlažnost, kar bo čebelarjem omogočilo nadzorovanje kakovosti okolja in zdravja čebel ter hitrejše ukrepanje.

3. „Čarobne Alpe“

Projekt pod taktirko skupine 16-letnih avstrijskih dijakov nas vabi k raziskovanju mitov in legend alpske regije v okviru evropskega leta kulturne dediščine. Zbirka pripovedi bo na voljo na spletni strani in v različnih drugih medijih. Uporabljala se bo kot orodje za izmenjavo z drugimi šolami in prebivalci ter kot vodič za vse, ki želijo obiskati te mistične kraje. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2RcOfHO>

KRATKE NOVICE

99 STVARI, KI JIH LAHKO POČNETE V EVROPI – ALTERNATIVNI POTOVALNI VODNIK

Obiskovanje nepozabnih krajev, spoznavanje novih ljudi, skriti zakladi, zanimiva dejstva, izvrstne jedi in pametni nasveti za potovanje – to je bistvo novega spletnega vodnika po Evropi.

Z vodnikom „99 stvari, ki jih lahko počnete v Evropi“, ki temelji na izkušnjah popotnikov v okviru projekta Potovanje z avtomobilom, lahko ustvarite lasten načrt poti in sami odkrivате celino. Na spletni strani roadtripproject.eu lahko izberete cilj in zelen način potovanja ter organizirate lastno potovanje!

Spomladi in poleti leta 2018 so se štirje pari odpravili na potovanje po celini, da bi raziskali raznovrstne projekte in pobude, ki jih podpira EU. Luisa in Louis, Yldau in Fabian, Susann in Kenneth ter Luna in Achilleas so obiskali 24 evropskih držav vzdolž štirih zaporednih poti: sredozemske (pot korenin človeštva), atlantske (pot velikih raziskovalcev), podnavske (pot čudovite narave in skupnih virov) ter baltske (pot skozi prostor in čas).

Drugi del projekta Potovanje z avtomobilom se bo začel spomladi 2019. Več informacij vam je na voljo v naših objavah v družbenih medijih.

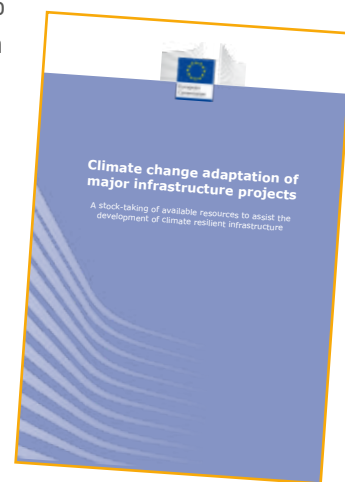
VEČ O TEM

www.roadtripproject.eu
Facebook: Evropa v moji regiji
Instagram: [euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMENBAM V VELIKIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKTIH

Ker so podnebne spremembe visoko na dnevnem redu EU, je Generalni direktorat za regionalno politiko leta 2016 naročil študijo o zbiranju informacij v zvezi s prilagajanjem podnebnim spremembam, ki so na voljo v 28 državah članicah na projektni ravni.

Študija predstavlja pregled razpoložljivih virov za pomoč pri razvoju infrastrukture, odporne proti podnebnim spremembam, pri čemer je bilo upoštevanih sedem meril študije (razpoložljivost podatkov, smernice, metodologije, orodja, konstrukcijski standardi, sistemski in pravni okvir, institucionalna zmogljivost), zajeti pa so bili sektorji prevoza, širokopasovnega interneta, razvoj mest, energije, vode in odpadkov.

Seznam navedenih virov ni popoln, vendar predstavlja gradivo, ki so bila že na voljo in dostopna v letu 2017. Končno poročilo študije je razdeljeno na dva glavna dela: na splošni del in del s poročili o državah, ki vključujejo tudi primere projektov. Študija je pokazala, da so razvijalcem infrastrukturnih projektov na voljo številni viri, povezani s prilagajanjem podnebnim spremembam, da pa je hkrati še veliko področij, kjer bi se lahko zagotovila večja dostopnost do nadaljnjih virov.

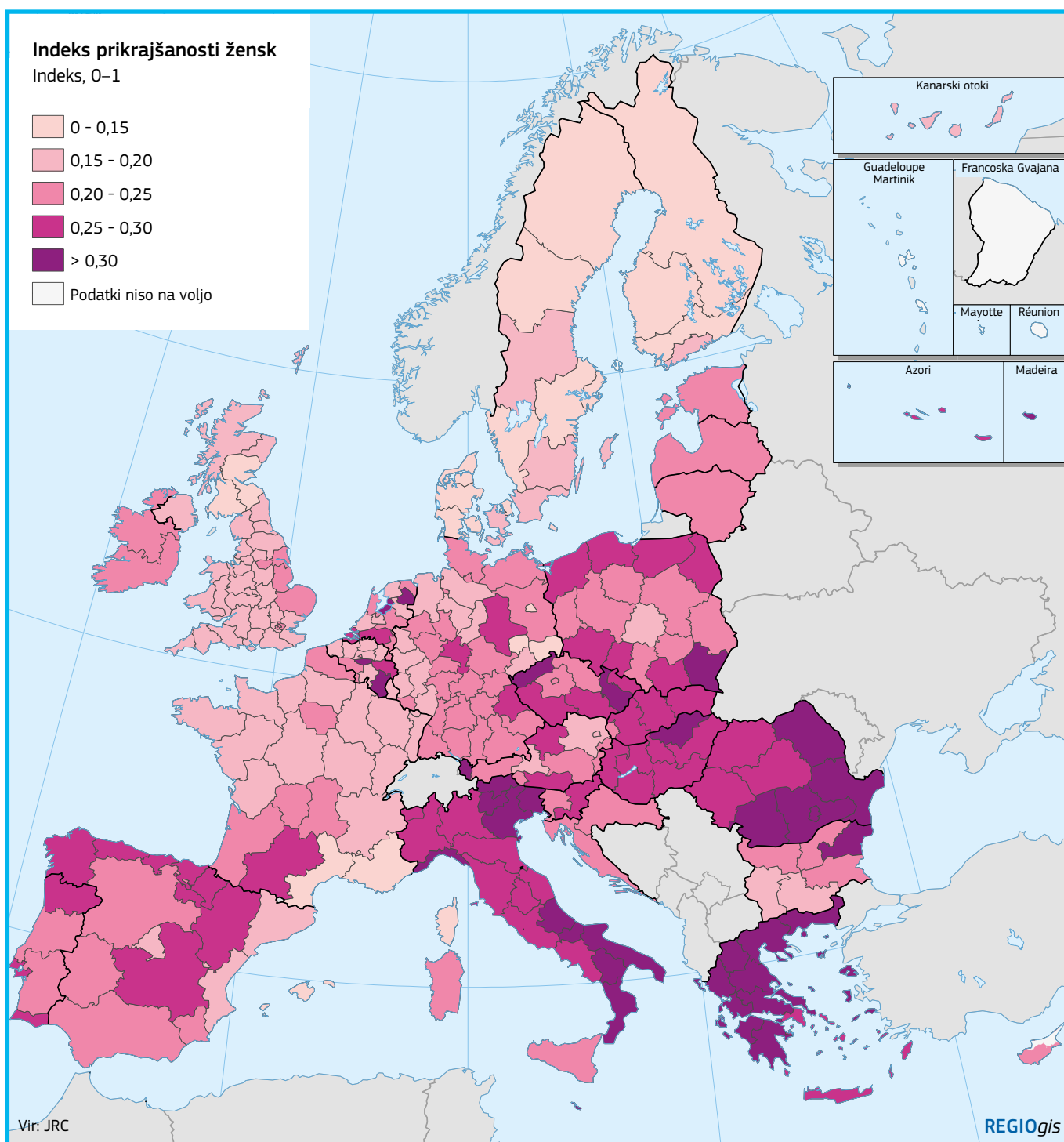
VEČ O TEM

<https://bit.ly/2Mtafe2>

Novo nadzorno orodje za merjenje enakosti spolov v evropskih regijah

Enakost spolov je ena od temeljnih vrednot EU, zato je merjenje njenega napredka sestavni del učinkovitega oblikovanja politik. Obstaja več orodij za nadzorovanje enakosti spolov na državni ravni, ne pa tudi za ugotavljanje regionalnih razlik po Evropi.

V trenutnem regionalnem nadzornem orodju sta bila za dopolnitev in podporo tega večplastnega pojava oblikovana skupinska indeksa: indeks prikrajšanosti žensk (FemDI) in indeks dosežkov žensk (FemAI). Prvi ocenjuje prikrajšanost žensk z merjenjem regionalnih razlik na področjih, na katerih so ženske na slabšem kot moški.

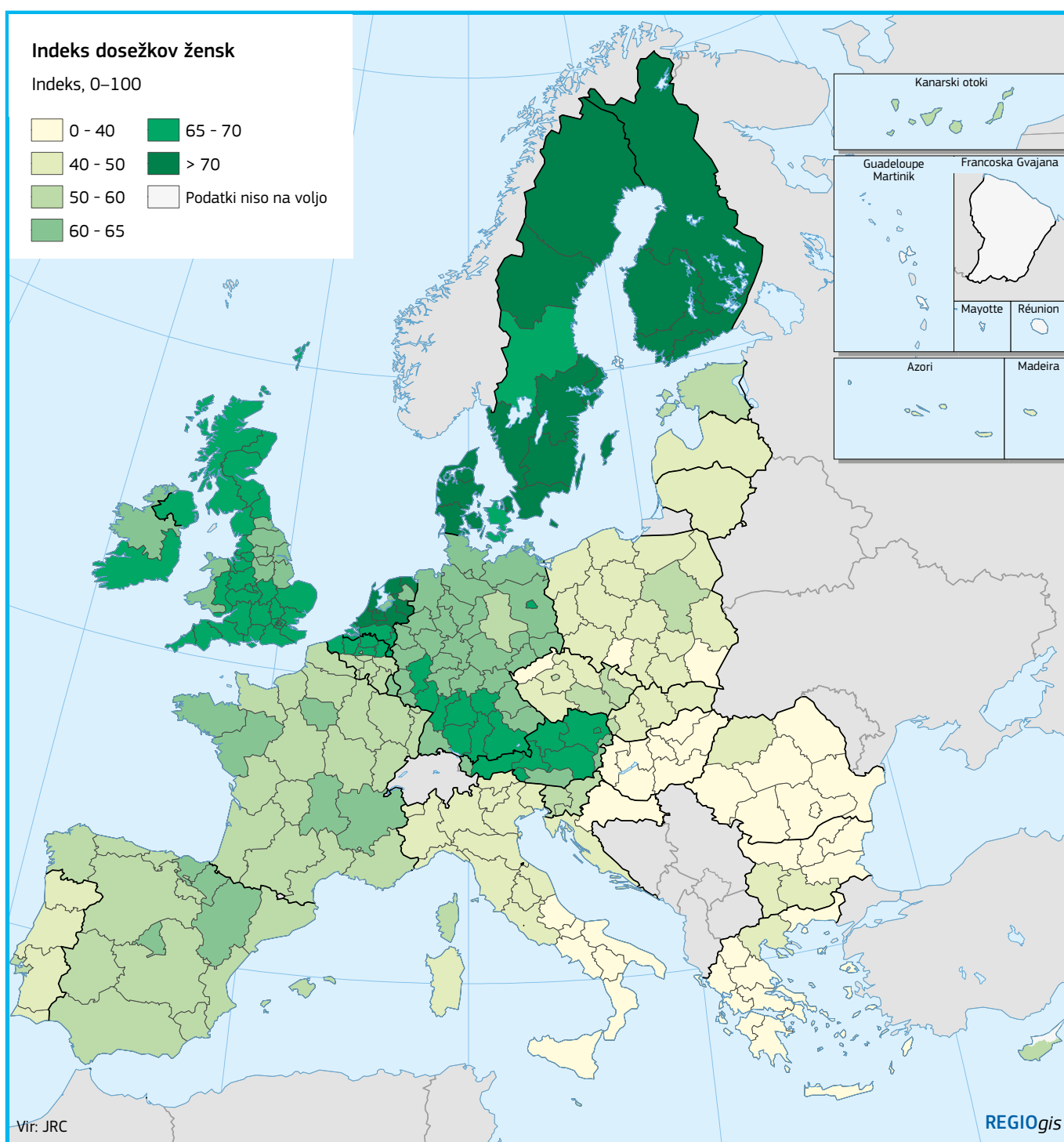
Drugi meri stopnjo dosežkov žensk v primerjavi z največjo regionalno uspešnostjo žensk v Evropi. Kombinacija obeh indeksov nam poda vpogled v enakost spolov v različnih regijah in med posameznimi državami članicami.

Evropsko regionalno nadzorno orodje temelji na sedmih domenah, ki so pomembne za politiko EU: delo in denar, znanje, čas, moč, zdravje, varnost in zaščita ter kakovost življenja. Znotraj domen je organiziranih prek 30 posameznih kazalnikov, ki so združeni v povzeta merila enakosti spolov. Kazalniki merijo prikrajšanost in dosežke žensk v skoraj vseh regijah na ravni NUTS-2 (270 regij).

Najnovejši razpoložljivi podatki za kazalnike so bili pridobljeni iz statističnih mikropodatkov Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih (EU SILC), raziskave delovne sile Evropske unije (EU LFS), raziskave o strukturi prejemkov (EU SES), zbirke statističnih podatkov o spolih Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE) ter mikropodatkov svetovne raziskave Gallup. Največ podatkovnih točk je iz leta 2017.

VEČ O TEM

<https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/>

Evropsko teritorialno sodelovanje za kulturno dediščino

Evropsko teritorialno sodelovanje (ETS) se je izkazalo za „naravno okolje“ uspešnih naložb v kulturo. Sodelovanje na kulturnem področju ni le način za usklajevanje sinergij in povezav prek meja in med državami ali za spodbujanje industrijske tranzicije in procesov pametne specializacije, temveč tudi orodje za uspešno promocijo Evrope kot destinacije na poti k svetovnim trgom.

Sodelovanje na področju kulture, ustvarjalnih industrij in umetnosti je lahko učinkovito, saj zagotavlja trdno podlago za uspešno in trajnostno skupno delo držav in regij. Zanimivo je, da sta v trenutnem programskem obdobju **kulturna dediščina in umetnost druga najbolj priljubljena tema programov Interreg**. Do zdaj in za obdobje 2014–2020 je bilo že **več kot 9%** celotnega proračuna Interreg vloženega v kulturne projekte, ta številka pa se bo do izteka navedenega programskega obdobja nedvomno še povečala.

V prejšnjem programskem obdobju 2007–2013 je bilo za naložbe Interreg v kulturno dediščino in umetnost namenjenih **10% celotnega proračuna Interreg** (1,2 milijarde EUR)¹.

Programi Interreg so uspešni inkubatorji za kakovostne projekte na področju kulturne dediščine, ki trajnostno spodbujajo rast in ustvarjajo delovna mesta. Začetek izvajanja programov temelji na logiki lokalnega ukrepanja, ki odraža posebne potrebe udeleženih regij, na primer uporabo inovativnih rešitev in IKT v manj razvitih in obrobni regijah. To bi bilo mogoče še bolje izkoristiti v procesu industrijske tranzicije v povezavi z ustvarjalnimi industrijami.

Interreg je **instrument od spodaj navzgor**, ki uspešno združuje posebnosti različnih krajev, regij in držav okoli skupnih projektov. Pričevanja številnih partnerjev Interreg dokazujejo, da skupni projekti in dejavnosti krepijo čut pripadnosti **skupnemu evropskemu prostoru**.

Začetek **evropskega leta kulturne dediščine (EYCH) 2018** je torej tako organom upravljanja Interreg kot tudi upravičencem programov Interreg ponudil priložnost, da s sodelovanjem v kulturnih pobudah in dogodkih po Evropi postanejo del EYCH. Organi upravljanja Interreg so zato mobilizirali več kot 100 projektov, da so se lahko prijavi in si zagotovili oznako EYCH.

¹) Podatki so povzeti s spletne strani Keep.eu (<https://www.keep.eu/keep/>): Keep je edini vir zbirnih podatkov za projekte in upravičence programov EU za čezmejno, nadnacionalno in medregionalno sodelovanje med državami članicami ter med državami članicami in sosednjimi državami.

Ko gre za krepitev prepoznavnosti EU in približevanje državljanov EU, je sodelovanje v teh projektih ključno. Zato je Evropska komisija spodbudila pripravo e-knjige „Povezovanje kultur, povezani državljani“ pod sponzorstvom **medregionalnega programa ESRR Interact 2014–2020**, da se vsem evropskim državljanom omogoči dostop do kulturnih projektov Interreg v njihovih regijah. Pomembno je pokazati, da je evropsko sodelovanje s financiranjem projektov v Evropi in zunaj nje prisotno povsod.

E-knjiga izpostavlja čezmejne, nadnacionalne in medregionalne projekte, ki se sofinancirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

.....

Projekt „Industrijska dediščina“, ki se financira iz programa Interreg A CBC Estonija–Latvija 2014–2020

Projekt, ki se financira s sredstvi EU v višini 0,98 milijona EUR in se izvaja na estonsko-latvijski meji, želi predstaviti industrijsko dediščino obeh držav z vzpostavitev turističnih poti ob številnih starih mlinih, hidroelektrarnah, tovarnah, železnicah, svetilnikih in celo vodnih stolpih. Industrijska dediščina kot vir turizma v Latviji in Estoniji ni uveljavljena. Vendar bo razvoj skupne mreže znamenitosti industrijske dediščine v obeh državah popestril trenutno turistično ponudbo in v obe regiji privabil več turistov.

Projekt „Živi arhivi“, ki se financira iz programa čezmejnega sodelovanja (CBC) Madžarske in Srbije 2014–2020 v okviru IPA

S projektom, ki se izvaja ob zunanjih mejah EU, si Madžarska in Srbija s skupnimi močmi prizadevata za ohranitev relikvij. Projekt, ki ga z 0,17 milijona EUR sofinancira ESSR, spodbuja sinergije med raziskovalci, arhivarji, etnografi in antropologi obeh narodnosti, ki ščitijo evropsko dediščino.

Projekt „BLUEMED“, ki se financira iz programa INTERREG VB za Sredozemlje 2014–2020

Projekt, ki ga z 2,38 milijona EUR financira ESSR, je namenjen načrtovanju, preskušanju in usklajevanju podvodnih muzejev, potapljaških parkov ter centrov izobraževanja in ozaveščanja za podporo trajnostnega in odgovornega razvoja turizma ter spodbujanje modre rasti na obalnih območjih in otokih v Sredozemlju.

Makroregionalne strategije za kulturno sodelovanje

Štiri makroregionalne strategije: strategija EU za regijo Baltškega morja (EUSBSR), strategija EU za Podonavje (EUSDR), strategija EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) ter strategija EU za alpsko regijo (EUSALP) podpirajo naložbe v kulturo prek ustreznih platform. Kot prednostno nalogo že zdaj vzpostavljajo političen okvir ne le za programe Interreg, temveč tudi za nacionalne, regionalne in sektorske programe ter neposredne in zasebne naložbe v EU.

Makroregionalne strategije s svojim celostnim pristopom priznavajo jasno evropsko dimenzijo za kulturno dediščino, ki jo obravnavajo v različnih politikah EU, na primer na področju razvoja mest, turizma, izobraževanja in zaposlovanja, pomorskih zadev, raziskav in inovacij.

Poleg tega razširjajo področje uporabe glede sodelovanja z državami, ki niso članice EU. To velja za strategiji EUSAIR in EUSDR, ki sta že razvili projekte z zahodnim Balkanom, Ukrajino in Moldavijo. Poleg tega sta strategiji EUSBR in EUSALP ustvarili sinergije z državami Evropskega gospodarskega prostora.

Makroregionalne strategije **aktivirajo obstoječe strukture**, kot so ustvarjalna omrežja in platforme kulturne dediščine, za sodelovanje pri razvoju procesov, projektov, izmenjave dobrih praks in učenja med partnerji. Na primer, strategija EUSDR spodbuja izmenjavo znanja na področju „prilagodljive ponovne uporabe spomeniških stavb“ prek projekta Podonavska platforma za kulturo – ustvarjalni prostori 21. stoletja². V okviru strategije EUSBSR je bilo vzpostavljeno omrežje za spodbujanje dialoga z mladimi: Baltic Sea Youth Dialogue³. Poleg tega je bila v alpski regiji vzpostavljena platforma za novoustanovljena podjetja in prenos tehnologij v inovacijske ekosisteme⁴.

Makroregionalne strategije priznavajo tudi **neposredni in posredni družbeni in gospodarski potencial**, ki ga ima lahko kulturna dediščina za regije EU, tako da financirajo ustvarjalne sektorje ter podpirajo mala in srednje velika podjetja, povezana s trajnostnimi in odgovornimi turističnimi dejavnostmi. Na primer, imenovani uradniki z ministrstev za kulturo v državah EUSAIR so označili **oljčno pot EUSAIR** za najboljši projekt, ki zadeva razvoj njihove regije. To kulturno pot bo razvil in potrdil Svet

Evrope v okviru projekta **Routes 4 U**⁵, ki ga financira EU in je namenjen oblikovanju podobnih projektov za vse makroregije ter promociji makroregij kot **evropskih destinacij za turistične trge na dolge proge**. Namen je predvsem pospešiti razvoj pametnega podjetništva ter malih in srednje velikih podjetij na področju trajnostnega turizma.

Evropsko leto kulturne dediščine 2018 in v prihodnje ...

Pobude v okviru evropskega leta kulturne dediščine, ki jih sprejema Evropska komisija, in sicer zlasti GD REGIO ter GD za izobraževanje, mladino, kulturo in šport (EAC), se bodo v prihodnjih letih nedvomno okrepile in nadaljevale. V predlogu za evropske strukturne in investicijske sklade za obdobje po letu 2020 je kulturna politika odprta za naložbe, zlasti v okviru 5. cilja politike: **„Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud“**. Vendar se lahko naložbe v ustvarjalne industrije izvajajo v okviru 1. cilja politike: **„pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe“** in 3. cilja politike: **„bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT“**.

Makroregionalne strategije nedvomno podpirajo in lajšajo sodelovanje med državami in regijami v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. To odraža strateške cilje **nove evropske agende za kulturo**⁶, ki jo je Evropska komisija objavila 22. maja 2018: a) izkoriščanje moči kulture za socialno kohezijo in blaginjo; b) podpiranje na kulturi temelječe ustvarjalnosti pri izobraževanju in inovacijah ter za delovna mesta in rast; in c) krepitev mednarodnih kulturnih odnosov.

GD REGIO trenutno z GD EAC pripravlja naslednji evropski akcijski načrt za kulturno dediščino, z GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednje velika podjetja (GROW) pa inovativne rešitve za ustvarjalne industrije. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2RXJluL>

2) <https://bit.ly/2UbmJph>

3) <http://www.cbss.org/regional-identity/baltic-sea-youth-dialogue/>

4) <https://bit.ly/2riEzys>

5) <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/eu-jp-2017-20>

6) <https://bit.ly/2MsOLOs>

Na delavnici Coop Cult and Succeed – evropsko leto kulturne dediščine 2018 je bil v okviru Evropskega tedna regij in mest 2018 poudarek na sinergijah med kulturno, turistično, industrijsko in regionalno politiko EU.

MICHEL MAGNIER

Direktor za kulturo in ustvarjalnost (GD EAC), pristojen za evropsko leto kulturne dediščine 2018

„Leto 2018 je dalo dober zagon za kulturo na ravni EU in v svetovnem merilu. Maja 2018 je bila predstavljena nova evropska agenda za kulturo, ki ji je sledil evropski akcijski načrt za kulturno dediščino. V prvi polovici leta 2018 se je v okviru evropskega leta kulturne dediščine 2018 po Evropi in drugod po svetu odvilo skoraj 6 500 dogodkov, ki so privabili skoraj 5 milijonov udeležencev.“

SLAWOMIR TOKARSKI

Direktor za inovativno in napredno proizvodnjo (GD GROW)

Slawomir Tokarski je analiziral vpliv industrijskega preoblikovanja na področju kulture in ustvarjalnih industrij. „Kultura povezuje ljudi in jim pomaga deliti skupne vrednote. Uspešne vrednostne verige in grozdne povezave v EU lahko ustvarijo priložnosti za kulturni in ustvarjalni sektor ter hkrati spodbudijo proces industrijskega preoblikovanja.“

LENA ANDERSSON PENCH

Direktorica za evropsko teritorialno sodelovanje, makroregije, Interreg in izvajanje programov (GD REGIO)

Lena Anderson Pench je poudarila svoje mnenje: „Interreg in makroregionalne strategije spodbujajo kulturo in ustvarjalnost z namenom ustvarjanja delovnih mest in rasti.“

KAI HUOTARI

Generalni direktor mednarodnega ustvarjalnega središča Kaapelitehdas, največjega finskega izvajalca na področju kulture

Vodilo centra Kaapeli je „kultura izboljšuje življenje“. Creative Lenses, naš glavni kulturni projekt, nas je naučil, da s prečkanjem meja kot kulturne organizacije postajamo močnejši.“

Z VAŠIMI BESEDAMI

PANORAMA
se veseli vaših
prispevkov!

Z vašimi besedami je rubrika revije *Panorama*, kjer lahko deležniki na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni opišejo svoje dosežke v obdobju 2014–2020 ter predstavijo svoja mnenja o tekočih in ključnih razpravah

o kohezijski politiki po letu 2020. *Panorama* vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje. Prosimo, da nam pišete na **regio-panorama@ec.europa.eu** glede roka oddaje in navodil za pripravo prispevkov.

Kohezijska politika je bistvenega pomena za poljske regije

Izkušnje poljskih regij z upravljanjem evropskih sredstev so bogate in edinstvene v Evropi. Poljske regije kot udeležence v dveh finančnih perspektivah EU (2007–2013 in 2014–2020) v okviru regionalnih operativnih programov upravljajo 53 milijard EUR.

Poljska je s pomočjo strukturnih skladov v tem obdobju izredno napredovala, kar zadeva rast BDP, višjo stopnjo zaposlenosti in nižjo raven socialne izključenosti. Regije se zavedajo, da se imajo za uspešno rast zahvaliti kohezijski politiki. Naložbe na podlagi dolgoročnega razvoja še niso končane, zato sta nadaljevanje in krepitev močne kohezijske politike po letu 2021 bistvenega pomena za poljske regije.

Opazili smo, da je novi predlog za večletni finančni okvir EU nekoliko pod pričakovanji, kar zadeva kohezijsko politiko. Čeprav lahko Evropska komisija z veliko dokazi, analizami in raziskavami potrdi, da politika podpira rast in soglasnost ter zavrača cikličnost, je predlagala znatno zmanjšanje finančne razsežnosti politike.

Predstavniki vseh poljskih regij so se junija 2018 sestali z generalnim direktorjem GD REGIO, Marcom Lemaîtreom. Predstavili so svoja mnenja o zakonodajnem svežnju za kohezijsko politiko po letu 2020. Poljske regije menijo, da predlog Evropske komisije o tej zadevi vključuje številne pozitivne elemente, in sicer: 1. poudarek na spodbujanju petih ključnih ciljev politike, zaradi česar je politika preprostejša, kot je bila v finančni perspektivi za obdobje 2014–2020; 2. ohranjanje sedemletnega časovnega okvira za programsko obdobje; 3. neizvajanje postopka imenovanja institucij, ki sodelujejo pri izvedbi projektov; 4. zagotavljanje prožnejše prerazporeditve proračunskih sredstev med prednostnimi nalogami v določenem programu, za katere se ne zahteva uradna potrditev Evropske komisije; in 5. močan poudarek na podpori za instrumente teritorialne rasti.

Vendar pa ima predlog Evropske komisije tudi nekaj pomanjkljivosti, med drugim: 1. neupravičen predlog za zmanjšanje sredstev kohezijske politike, ki so odgovorna za ključne infrastrukturne projekte v Evropi in v veliki meri prispevajo k pospeševanju konvergence najšibkejših gospodarstev EU; 2. zmanjšanje obsega sredstev, ki se upravljajo na ravni Evropske

Tomasz Hanzel
Namestnik vodje službe za usklajevanje operativnih programov, regija Opolskie, South Poland House v Bruslju

komisije, kar je v nasprotju z idejo približevanja kohezijske politike državljanom; 3. ne vključitev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v predlog splošne uredbe, zaradi česar bo ovirano usklajevanje ukrepov v okviru skladov ESRR, ESS, KS in EKSRP na podeželju; 4. zmanjšanje usklajevanja med ESRR in ESS (oblikovanje novega Evropskega socialnega sklada, tj. ESF+, in njegovega izvzetja iz nekaterih določb splošne uredbe); in 5. predlog za zmanjšanje stopnje sofinanciranja EU na 70% (za najmanj razvite regije), kar bo posledično povzročilo manjši obseg izvajanja projektov, zlasti s strani nevladnih organizacij in lokalnih organov. ■

**SOUTH
POLAND
HOUSE**
IN BRUSSELS

Mnenja finskih občin in regij o kohezijski politiki

Dolgoročni cilj kohezijske politike je zmanjšati teritorialne razlike, ustvariti trajnostno rast in okrepiti socialno vključenost. Instrumenti kohezijske politike so pospešili rast ter povečali stopnjo zaposlenosti in socialno kohezijo na lokalni in regionalni ravni. Lokalni in regionalni akterji imajo ključno vlogo pri tem, da postanejo cilji EU bolj otipljivi za državljane.

Za Finsko sta bila najpomembnejša finančna instrumenta za doseganje ciljev kohezijske politike Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad (ESS). Slednji bo preoblikovan v ESF+ in bo vključeval številne obstoječe sklade za naslednje programske obdobje. V prihodnje bi morale imeti lokalne in regionalne ravni večjo vlogo pri nacionalnem izvajanju. Pravila in izvedba morajo biti na ustreznih ravni ter upoštevati subsidiarnost.

Finski lokalni in regionalni organi menijo, da bi morale biti programiranje preprostejše in prožnejše. V času programskega obdobja bi moral biti omogočen pregled osredotočenosti in vsebine programov.

Sklad ESF+ bi se moral izvajati v okviru deljenega upravljanja, saj bi tako lahko države članice izbrale ukrepe, ki naj se financirajo. Finski lokalni organi imajo ključno vlogo pri spodbujanju številnih ukrepov, ki se financirajo iz sklada ESF+.

Povezavo med skladoma ESRR in ESS, ki sta pomembna za finske občine in regije, je treba še bolj okrepiti in ohraniti je treba njuno osrednjo vlogo pri izvajanju kohezijske politike. Razvoj podeželja in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja je treba vključiti v pripravo nacionalnega programa ter temeljito uskladiti s programom strukturnih skladov.

Regije in občine se v marsičem razlikujejo. Dobro je, da bo Komisija tudi v naslednjem programskem obdobju zagotavljala široko izbiro razvojnih orodij, ki ustrezajo različnim potrebam. Geografske teme, ki so osrednjega pomena za finske občine in regije, so posebne okoliščine redko poseljenih območij na severu, potencial Arktike, sodelovanje v regiji Baltskega morja in čezmejno sodelovanje z Rusijo.

Z namenom odpravljanja omejitev, ki jih povzročajo težavne okoliščine, se nenehno iščejo nove rešitve na področjih, kot so znanje in izkušnje v zvezi z mrzlim podnebjem, tehnologija, energija in čista tehnologija. Strategije za pametno specializacijo bodo imele prav tako poglobljeno vlogo pri spodbujanju regionalne rasti in inovacij na Finskem v prihodnje.

Finska meni, da je pomembno izkoristiti sinergije med programi in združiti različne vrste financiranja. V novem programskem obdobju bi bilo treba več prizadevanj usmeriti v krepitev povezave med strukturnimi skladi ter programi EU za raziskave in inovacije.

Čezmejno in nadnacionalno sodelovanje je pomembno na notranjih in zunanjih mejah. Finske občine in regije potrebujejo

Ulla Karvo
Direktorica urada v Bruslju,
Združenje finskih lokalnih
in regionalnih organov (AFLRA)

morske čezmejne programe v sedanjih obliki, ker so ti programi Interreg v veliki meri zasnovani ob upoštevanju lokalnih in regionalnih potreb in omrežij. Ohranjanje čezmejnega sodelovanja z Rusijo je pomembno za finske obmejne občine in regije.

Čeprav so prejemki Finske iz Kohezijskega sklada skromni, znatno prispevajo k razvoju virov za podporo lokalne in regionalne vitalnosti. ■

Razmišljanja regije Kastilja in Manča o predlagani reformi kohezijske politike

Emiliano García-Page Sánchez
Predsednik regije Kastilja in
Manča

Kot predsednik regije Kastilja in Manča bi se rad zahvalil reviji *Panorama* za priložnost, da izrazimo svoja stališča o reformi kohezijske politike EU in prihodnjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027.

Po eni strani kohezijska politika usklajuje temeljni vrednoti EU in naše regionalne vlade, ki sta solidarnost in boj proti neenakosti. Po drugi strani pa nas zelo skrbi za prihodnost politike, ki je tako pomembno prispevala k rasti regije Kastilja in Manča ter dobrobiti njenih prebivalcev.

Če smem tako reči, so obsežna finančna sredstva, ki so bila prejeta, enako pomembna kot prispevek, ki ga politika zagotavlja kot platforma za izmenjavo izkušenj pri oblikovanju in izvajanju strateških politik, kot so raziskave, razvoj in inovacije, razvoj podeželja, okolje, energija in še mnogo drugih.

Vprašati se moramo, ali novi proračunski scenarij in reforme, ki jih predlaga Komisija, v zadostni meri naslavljajo nove izzive, ki jih predstavljajo manj razvite regije, kot je Kastilja in Manča. Žal moram reči, da je odgovor „ne“; vsaj ne dovolj, da bi lahko prikrajšane regije izvedle velike spremembe in izkoristile zagon oživitve.

Pred nami je reforma, ki je dvolična. Vključuje nekatere pozitivne elemente, na primer zavezanost krepitvi teritorialnega sodelovanja, usmerjenost k ciljem in podporo strategiji celostnih teritorialnih naložb (ITI). Vendar pa ima reforma tudi temno stran, na primer 6-odstotno zmanjšanje proračunskih sredstev – zmanjšanje, ki je še znatnejše, če upoštevamo predlagano 5-odstotno krčenje proračuna v skupni kmetijski politiki – ali dejansko znižanje stopenj financiranja.

Kohezijska politika je v zadnjem desetletju delovala kot protiutež varčevalnim in razdiralnim politikam. Precejšnje število državljanov je označilo EU kot prijazen obraz kohezije. Nikar ne tvegajmo. Sredstva naj se zmanjšajo in spremembe naj se uvedejo samo tam, kjer je to nujno potrebno.

Na podlagi povedanega nekateri predlogi regije Kastilja in Manča, ponovno poudarjeni v središču Evropskega odbora regij, opredeljujejo vključitev depopulacije – in BDP na prebivalca – kot merilo za dodelitev sredstev in neupoštevanje sofinanciranja držav članic v strukturnih skladih kot pomanjkljivost

oz. pozivajo k večji usklajenosti te politike s sektorskimi politikami (industrijsko, okoljsko, energijsko itn.).

Reforma kohezijske politike predstavlja odlično priložnost, da se izkaže kot strateški element za odpravo regionalnih neravnovesij, namenjen zaustavitvi izključevalnega populizma, ter za EU, da postane zgled delujočega modela za globalizacijo. Potrebujemo politiko z več kohezije in z boljšo kohezijo; okrepljeno politiko, prilagojeno potrebam in potencialu zadevnih ozemelj. ■

Castilla-La Mancha

Ustvarjanje sinergij med dolinami kibernetске varnosti v Evropi

Regije so zaradi privilegirane povezave z lokalnimi okolji v enkratnem položaju, da povišajo globalno raven kibernetске varnosti. Zato imajo ključno vlogo pri oblikovanju evropskega ekosistema kibernetске varnosti, ki je še vedno v povojih. EU že ima številne regije oziroma t.i. „kibernetске doline“, v katerih so vzpostavljeni zreli regionalni ekosistemi, ki spodbujajo inovacije in zagotavljajo najnaprednejše tehnologije.

Evropski sklad za regionalni razvoj je vložil 1,53 milijona EUR v petletni program medregionalnega sodelovanja, imenovan Interreg Europe CYBER. Namen programa je povečanje konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij v EU, ki delujejo na področju kibernetске varnosti, in sicer z ustvarjanjem sinergij med evropskimi dolinami kibernetске varnosti.

Ugotovljene so bile tri velike prepreke, ki ovirajo medregionalno sodelovanje med regionalnimi ekosistemi kibernetске varnosti v EU: pomanjkanje usklajenosti med zadevnimi akterji, vrzel v znanju s področja kibernetске varnosti in razdrobljenost trga. Program CYBER želi izboljšati izmenjavo dobrih praks in javnih politik ter hkrati okrepiti lokalne ekosisteme kibernetске varnosti.

Vodilni partner v programu CYBER je Agencija za razvoj inovacij v Bretanji. V projektu sodeluje sedem evropskih regionalnih partnerjev: Institut za poslovno konkurenčnost regije Kastilja in León (Španija), toskanska regija (Italija), Digital Wallonia (Belgija), bretonska regija (Francija), Košice IT Valley (Slovaška), Gospodarska zbornica Slovenije (Slovenija) in Estonski organ za informacijske sisteme (Estonija).

Evropska organizacija za kibernetско varnost (ECISO) kot svetovni partner prispeva k projektu s strokovnim znanjem o regionalnih industrijskih politikah s področja kibernetске varnosti, pridobljenim v delovni skupini 4, s poudarkom na „podpori za mala in srednje velika podjetja ter regionalno sodelovanje“.

Izboljšanje javnih politik za mala in srednje velika podjetja

Metodologija Interreg Europe CYBER vključuje skupno in tržno usmerjeno taksonomijo za razvoj strukturiranega načrtovanja regionalnih inovativnih kibernetских ekosistemov. Obsega ponudnike, končne uporabnike, podporne strukture, organizacije za usposabljanje in raziskovalne institute na področju kibernetске varnosti.

Poleg tega želi projekt preučiti tudi vključenost lokalnih akterjev v oblikovanje in izvajanje lokalnih strategij kibernetске varnosti. Za prepoznavanje dobrih praks in potreb politike si projektni partnerji izmenjujejo informacije prek prilagojenih vprašalnikov in modela strateškega načrtovanja na visoki ravni (analiza SWOT).

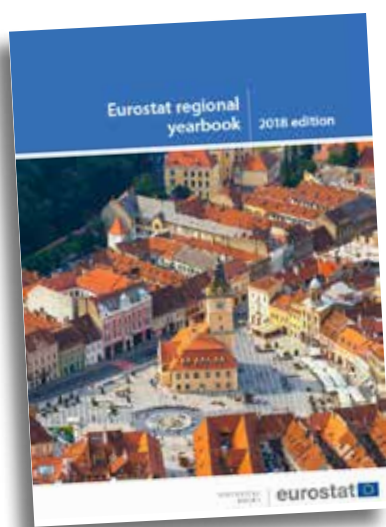
Medtem ko program CYBER že prispeva k razvoju enotnega digitalnega trga v EU, je njegov dolgoročni cilj znatno zmanjšati razdrobljenost trga kibernetске varnosti v Evropi s povečanjem medregionalnega sodelovanja med evropskimi kibernetскими dolinami. ■

VEČ O TEM

<https://www.interregeurope.eu/cyber/>

Kakšno je stanje vaše regije v številkah?

Celovit odgovor na to vprašanje najdete v najnovejši različici *regionalnega letopisa Eurostat*. Letopis, ki je bil objavljen jeseni, na več kot 200 straneh pregledno in barvito predstavlja statistične podatke evropskih regij.

Letopis obravnava potrebo po vse večjem razumevanju življenja evropskih državljanov. S tremi različnimi ravnmi razčlenitve na podlagi meril v zvezi s prebivalstvom (nomenklatura statističnih teritorialnih enot – NUTS 1, 2, 3) bralcu omogoča smiselno primerjavo političnih, gospodarskih in socialnih razmer celotne EU ter, kjer je mogoče, držav EFTA in držav kandidatki na podnacionalni ravni.

Je referenčno gradivo za vse, ki želijo biti nenehno na tekočem. V letopisu so evropske regije predstavljene s podatki o prebivalstvu, zdravstvu, izobraževanju in usposabljanju, trgu dela, gospodarstvu, statistiki podjetij, raziskavah in inovacijah, digitalnem gospodarstvu, turizmu, prometu in kmetijstvu.

Izdaja za leto 2018 je dopolnjena s poglavjem o evropskih mestih in s poglavjem o različnih vrstah geografskih klasifikacij, oblikovanih skozi leta.

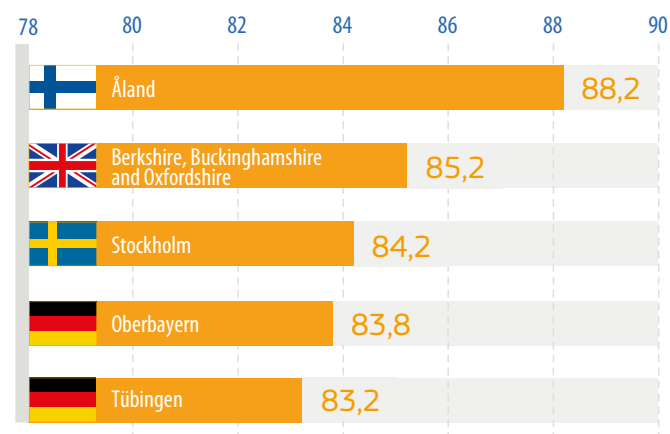
Vsako poglavje se začne s ključnimi ugotovitvami in infografičnimi uvrstitvami regij.

Iz spodnjega infografičnega prikaza je razvidno, da je stopnja zaposlenosti v EU 72-odstotna – najvišja doslej – in da je najvišje uvrščena finska regija Åland, otoška provinca v Baltskem morju, z 88-odstotno stopnjo zaposlenosti.

VODILNIH 5 REGIJ V EU

STOPNJA ZAPOSLENOSTI, 2017
(delež prebivalstva starosti 20–64 let v odstotkih)

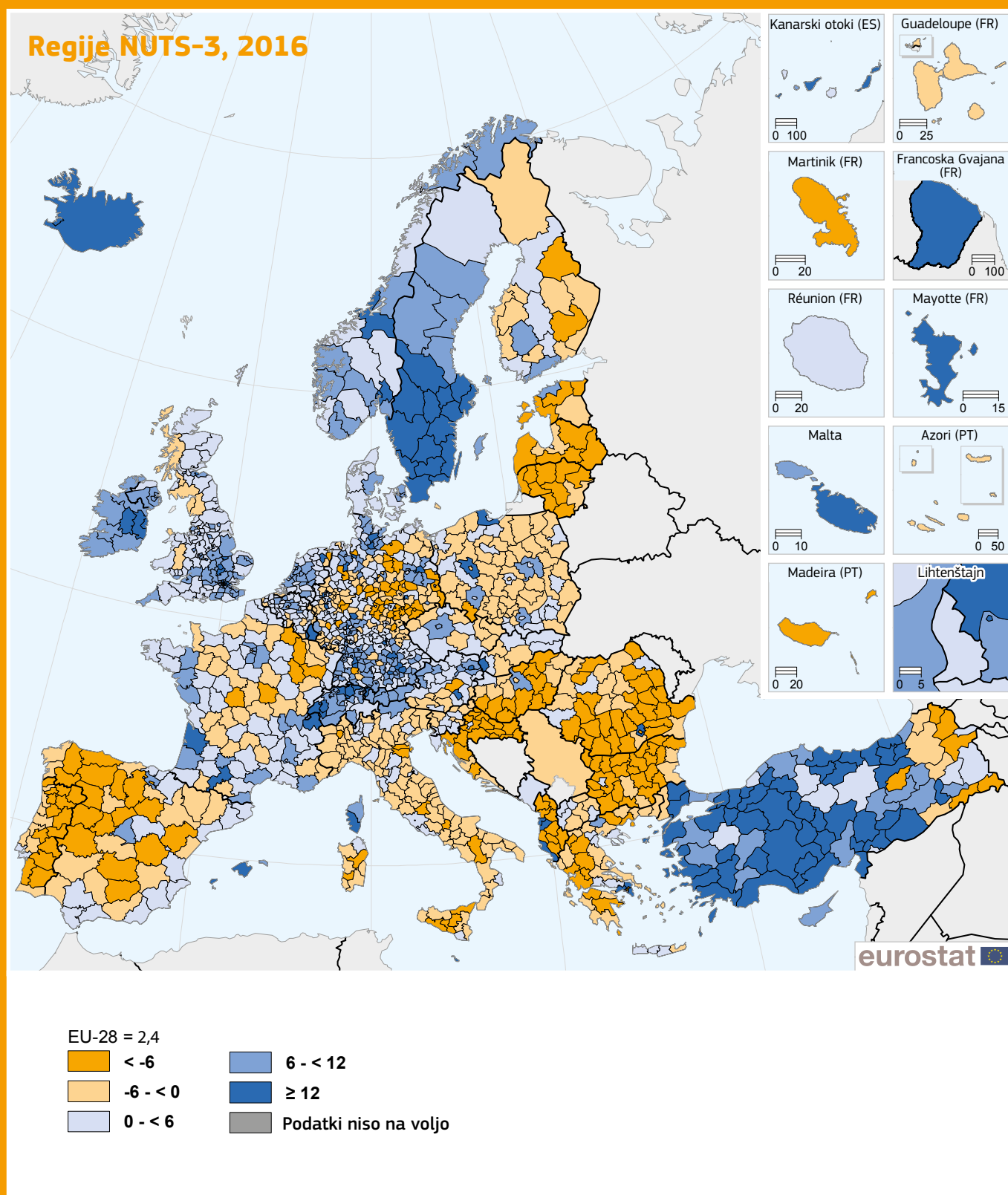

Politika in načrtovanje

Regionalni podatki niso na voljo zgolj za potešitev radovednosti bralcev ali za pomoč pri kvizu v lokalnem pubu. Večina teh podatkov se uporablja pri oblikovanju nacionalnih in evropskih politik.

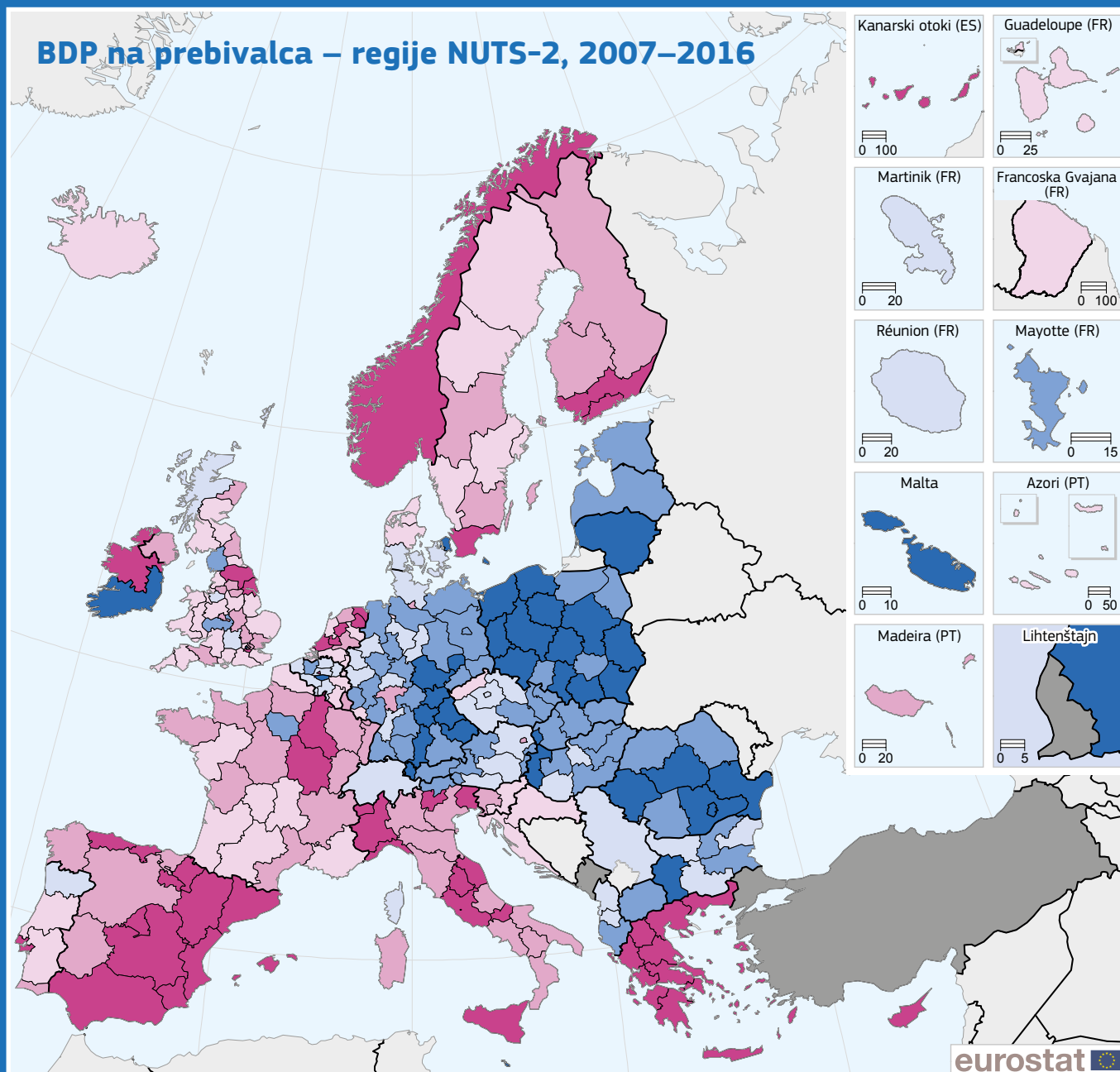
Kohezijska politika EU si prizadeva zmanjšati razlike med regijami EU. Na primer, če je BDP na prebivalca nižji od 75% povprečja EU, je regija upravičena do sredstev Kohezijskega sklada. Tu postane razdelitev na regije NUTS 2 politično pomembna.

Splošna stopnja* spremembe celotnega prebivalstva

* Splošna stopnja spremembe prebivalstva je razmerje med skupno spremembo prebivalstva med letom in povprečnim prebivalstvom zadevnega območja v tem letu. Vrednost je izražena na 1 000 prebivalcev.

Sprememba bruto domačega proizvoda

(razlika v odstotnih točkah za 2016 minus 2007; na podlagi podatkov standardov kupne moči (SKM) glede na povprečje EU-28, EU-28=100) EU-28 = 0

Podatki se uporabljajo tudi v politikah, povezanih z razvojem mest in podeželja. Mestna razsežnost je v središču kohezijske politike, zato je poseben del proračuna namenjen spodbujanju trajnostnega razvoja evropskih mest. Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja pomaga razvoju na podeželskih območjih s spodbujanjem inovacij ter varovanjem biotske raznovrstnosti in naravnega okolja.

Podatke pa v veliki meri uporabljajo tudi nosilci odločitev lokalne ravni države, in sicer za regije NUTS-3, ki je podrobnejša geografska raven.

Več informacij o uporabi regionalnih podatkov za oblikovanje politik je na voljo v letopisu.

Skupinsko delo po vsej EU

Statistični urad Eurostat tako celovite publikacije ne pripravlja sam. Pri tem mu pomagajo številni akterji iz vse Evrope.

Najprej se v posvetovanjih z enotami Eurostata za pripravo statističnih podatkov določijo „vroče teme“, ki bi morale biti obravnavane v letopisu. Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko poda svoje mnenje za prvo poglavje, ki zadeva ozadje politike. Letos je prispeval tudi mnenje za zadnje poglavje, „Osredotočenost na regionalne tipologije“. Izbira kazalnikov za vključitev je velik izziv, če pomislimo na razsežnost in podrobnost podatkov.

Vendar priprava letopisa ne bi bila mogoča brez kakovostnih in pravočasnih podatkov, ki jih zagotovijo nacionalni statistični uradi. Uredniki letopisa z zajemom podatkov počakajo, dokler niso na voljo najsodobnejši podatki. Vsi podatki se kot končni zajamejo na isti dan.

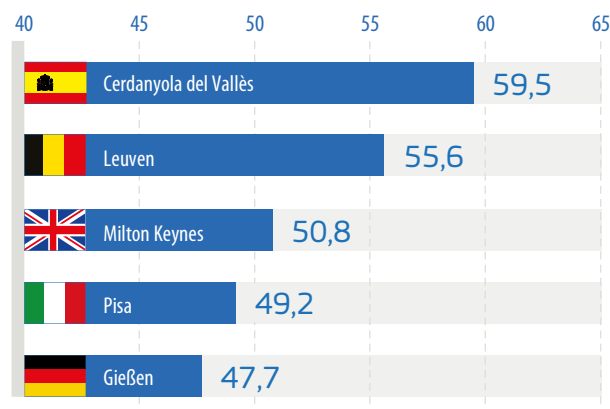
Podatki in besedila poglavij se nato prenesejo v „Wikipedijo Eurostata“ – [Statistics Explained](#). Ta aplikacija se uporablja kot shranjevalnik vsebin za večino Eurostatovih publikacij, vključno z letopisom.

Sledi preskok v čas približno štiri mesece po objavi spletne in papirne različice letopisa sredi septembra, nekaj tednov pred vsakoletnim Evropskim tednom regij in mest. Istočasno se spletna različica objavi na spletnem mestu Statistics Explained, vključno s pripravljenimi tviti, ki jih lahko bralci uporabijo. Letopis vsebuje približno 60 zemljevidov ter številne grafe in infografične prikaze.

VODILNIH 5 MEST V EU

ŠTUDENTI V TERCIARNEM IZOBRAŽEVANJU, 2016
(na 100 prebivalcev)

Na podlagi publikacije so se razvila tudi druga orodja. Oglejte si Eurostatov [interaktivni statistični atlas](#). Z zemljevidi, ki so enaki kot v letopisu, zagotavlja ogromno informacij. Vse zemljevide je mogoče prenesti in brezplačno ponovno uporabiti.

Nadaljnji vir poglobljenih informacij zadeva interaktivne zemljevide in z njimi povezane grafe na spletni strani [Regions and Cities Illustrated](#). To orodje temelji na prenosu podatkov v živo – ko so posredovani novi podatki, jih aplikacija samodejno uporabi. Orodje ima tudi samodejno funkcijo pospešene reprodukcije, ki prikazuje, kako se je stanje spreminjalo v zadnjih 10 letih.

Regionalni letopis Eurostat skupaj s temi orodji zagotavlja informacije za oblikovalce politik, državljane in podjetja. ■

VEČ O TEM

Natisnjeni izvodi se lahko naročijo na spletni strani EU Bookshop: <https://bit.ly/2MupKlT>
Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Boj proti goljufijam in korupciji v projektih, ki jih financira EU – izkušnje in primeri iz držav članic

Novo poročilo GD za regionalno in mestno politiko analizira, kako se države članice in regije borijo proti goljufijam in korupciji pri porabi sredstev EU. Potrjuje, da so nove zahteve privedle do bistvenih izboljšav. Usklajenost in vključitev vseh zadevnih akterjev ter izmenjava informacij in dobrih praks so ključni elementi za krepitev prizadevanj v zvezi z zaščito denarja davkoplačevalcev EU ter za zagotavljanje dobrih rezultatov naložb EU.

V obdobju 2014–2020 so bile v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI) izvedene naložbe EU v vrednosti preko 460 milijard EUR, ki državam članicam in regijam pomagajo pri rasti in zagotavljanju boljših življenjskih pogojev za državljane.

Ključno vlogo imajo pri podpori novoustanovljenih podjetij in pomoči ljudem pri pridobivanju boljših kvalifikacij in iskanju novih služb. Regijam pomagajo pri inovacijah in načrtovanju

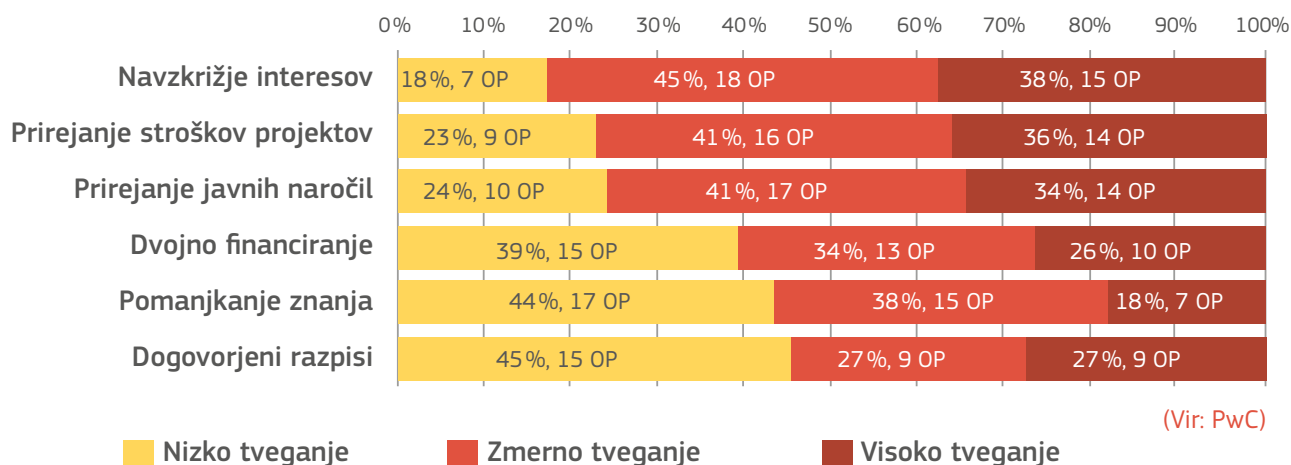
rasti ter zaposlovanja v prihodnje. Spodbujajo čisto in učinkovito rabo naravnih virov. Povečujejo dostop do širokopasovnih storitev in boljše mobilnosti, zlasti v manj razvitih delih EU. Številnim državam članicam ta sredstva predstavljajo glavni vir javnih naložb.

Zato je zelo pomembno, da se iz odgovornosti do evropskih davkoplačevalcev vsak cent porabi v korist državljanov EU. Čeprav na podlagi poročil držav članic za obdobje 2007–2013 obstaja sum goljufije pri 0,42 % plačil iz naslova kohezijske politike, ima Komisija nično toleranco in se z vsemi silami bori proti goljufiji in korupciji pri financiranju s sredstvi EU.

To dosega s takojšnjimi in učinkovitimi preiskavami primerov ter z izterjavo nepravilno porabljenih zneskov. Jasno je, da v boju ne more biti uspešna brez sodelovanja držav članic in njihovih uprav, zlasti ker je odgovornost za upravljanje sredstev deljena.

Za uspešen boj proti goljufiji in korupciji niso potrebni le korektivni, temveč tudi preventivni ukrepi. V zvezi s tem so bile v zakonodajnem okviru skladov ESI za obdobje 2014–2020

Raven tveganj goljufij znotraj kategorij tveganj

uvedene pomembne novosti. Te med drugim vključujejo okrepitev revizijske sledi dejavnosti skladov in odgovornosti držav članic ter ukrepe, namenjene zaježitvi goljufije in korupcije. Zlasti člen 125(4)(c) uredbe o skupnih določbah zahteva, da morajo organi upravljanja uvesti učinkovite in sorazmerne ukrepe v zvezi z bojem proti goljufijam ob upoštevanju ugotovljenih tveganj.

Merilo uspeha

Komisija v nedavnem poročilu ponuja koristen pregled dosejanega dela, navaja nekaj primerov obstoječih praks in predlaga vrsto priporočil za službe Komisije ter nacionalne in regionalne organe.

Študija pregleda stanja obsega vseh 28 držav članic in temelji na analizi dokumentacije ter osebnih razgovorih. Dodatni podrobni podatki so bili zbrani in obdelani za 50 operativnih programov, ki predstavljajo številne sektorje in tematske cilje, ki vključujejo prometno infrastrukturo, okolje, pomorstvo in ribištvo, izobraževanje, konkurenčnost in regionalni razvoj.

Ena od glavnih ugotovitev poročila je, da so nove pravne določbe in ukrepi pozitivno vplivali na doseganje večje ozaveščenosti ter bolj ciljno usmerjenih ukrepov. Zahteve so privedle do bolj formaliziranega in sistematičnega pristopa za obravnavo vprašanja na nacionalni in regionalni ravni. Pomemben primer je postopek ocenjevanja tveganja goljufij, ki je pripomogel k večji osredotočenosti na tveganja goljufije in korupcije ter hkrati ustvaril jasne povezave med ugotovljenimi tveganji in posebnimi ukrepi za njihovo blaženje. To je omogočilo uvedbo novih in okrepitev obstoječih kontrol.

Združevanje moči

Hkrati poročilo poudarja potrebo po nadaljnjih izboljšavah, kar zadeva doslednost, objektivnost in sorazmernost ocenjevanja. Ugotovljeno je bilo namreč, da organi v državah članicah

s kazalniki zmernega in nizkega tveganja goljufije svojim tveganjem pripisujejo večjo težo kot države s kazalniki visokega tveganja. Med šestimi kategorijami tveganj so za dogovorjene razpise in dvojno financiranje potrebni bolj sorazmerni ukrepi za zmanjšanje tveganj.

Z vključitvijo različnih organov, od organov upravljanja sredstev EU do organov kazenskega pregona, se doseže večja usklajenost v boju proti goljufijam in zmanjšajo tveganja goljufij. Vsi udeleženi akterji bi morali bolje in v večji meri izkoristiti razpoložljiva orodja in informacije, posebne smernice, usposabljanja in primere dobre prakse.

V okviru študije pregleda stanja je bila pripravljena tudi zbirka praks, ki so jih opredelili svetovalci. Vsebuje primere praks za boj proti goljufijam, ki vključujejo zadevne ukrepe, razvite na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU. Zbirka je namenjena izvajalcem skladov ESI in oblikovalcem politik, ki raziskujejo možnosti za izboljšanje svojih nacionalnih sistemov upravljanja in nadzora ali njihovih elementov.

Boj proti goljufiji in korupciji je bolj kot kdaj koli prej predmet skupnih prizadevanj. Iz primerov v poročilu je jasno razvidno, da bi morala prizadevanja vključevati vse ravni in akterje ter da morajo biti dobro usklajena. Ukrepe je treba temeljito načrtovati, zasnovati in izvajati ob upoštevanju podrobne in v prihodnost usmerjene analize tveganj. To bo vse bolj pomembno v prihodnje, ko bo v skladu z zakonodajnimi predlogi Komisije za obdobje 2021–2027 nadzor še bolj odvisen od nacionalnih in regionalnih organov. Te določbe bodo pomagale doseči skupni cilj čim bolj smotrne in učinkovite porabe sredstev v korist državljanov. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2HwizuJ>

PODATKOVNA TOČKA

Finančni instrumenti za podporo ciljev kohezijske politike

Decembra 2018 je Komisija objavila najnovejši letni povzetek podatkov, ki poudarjajo napredek pri izvajanju finančnih instrumentov (FI) v okviru programov za obdobje 2014–2020. Ali ste vedeli, da je k temu pripomogel sklop posodobljenih podatkov s platforme odprtih podatkov o skladih ESI?

Najnovejše poročilo o t.i. „FI“ prikazuje dober napredek v obdobju 2014–2020. Ob koncu leta 2017 so skupni prispevki za FI znašali skoraj 18,8 milijarde EUR in so vključevali 24 držav članic ter 14,2 milijarde EUR sredstev iz skladov ESI. To je znatno povečanje v primerjavi s 13,3 milijarde EUR ob koncu leta 2016.

Ob koncu leta 2017 je celotni obseg sredstev, zagotovljenih prek FI, že presegel celotni obseg za obdobje 2007–2013. Poleg tega je bil za FI že plačan znesek v višini 5,5 milijarde EUR, od katerega je bilo 35% že razdeljenih končnim prejemnikom.

Največje dodelitve za FI so zagotovljene v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), pri čemer enako vrsto financiranja uporabljajo tudi Evropski socialni sklad (ESS), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), Kohezijski sklad (KS) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

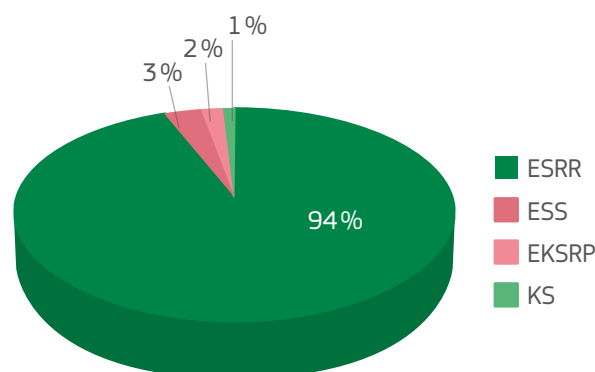
1. Koga bo zanimal ta sklop podatkov?

Sklop podatkov bo zanimal številne deležnike in raziskovalce na področju kohezijske politike. Do konca novembra 2018 si ga je ogledalo skoraj 900 uporabnikov, preneslo pa ga je 150 raziskovalcev in študentov.

Največji delež sredstev je bil dodeljen podpori malih in srednje velikih podjetij (56%), sledile so naložbe v nizkoogljično gospodarstvo (16% – večinoma na področju energetske učinkovitosti), raziskave, razvoj in inovacije (16%) ter zaposlovanje, mobilnost delovne sile in socialna vključenost (5%).

Ti podatki omogočajo lažje spremljanje uporabe finančnih sredstev EU in nacionalnih finančnih sredstev, dodeljenih FI po posameznih skladih. Čeprav so splošni obeti pozitivni, obstajajo velike razlike v zagotavljanju teh instrumentov v državah članicah. Nekatere države EU niso še niti izbrale finančnih posrednikov, medtem ko nekateri FI že kažejo konkretne rezultate v smislu izkoriščanja sredstev, vrnjenih za nadaljnje naložbe, najbolj napredni pa že nadaljujejo v drugi krog vlaganj.

Znesek skladov ESI, dodeljen za finančne instrumente (v mio EUR)

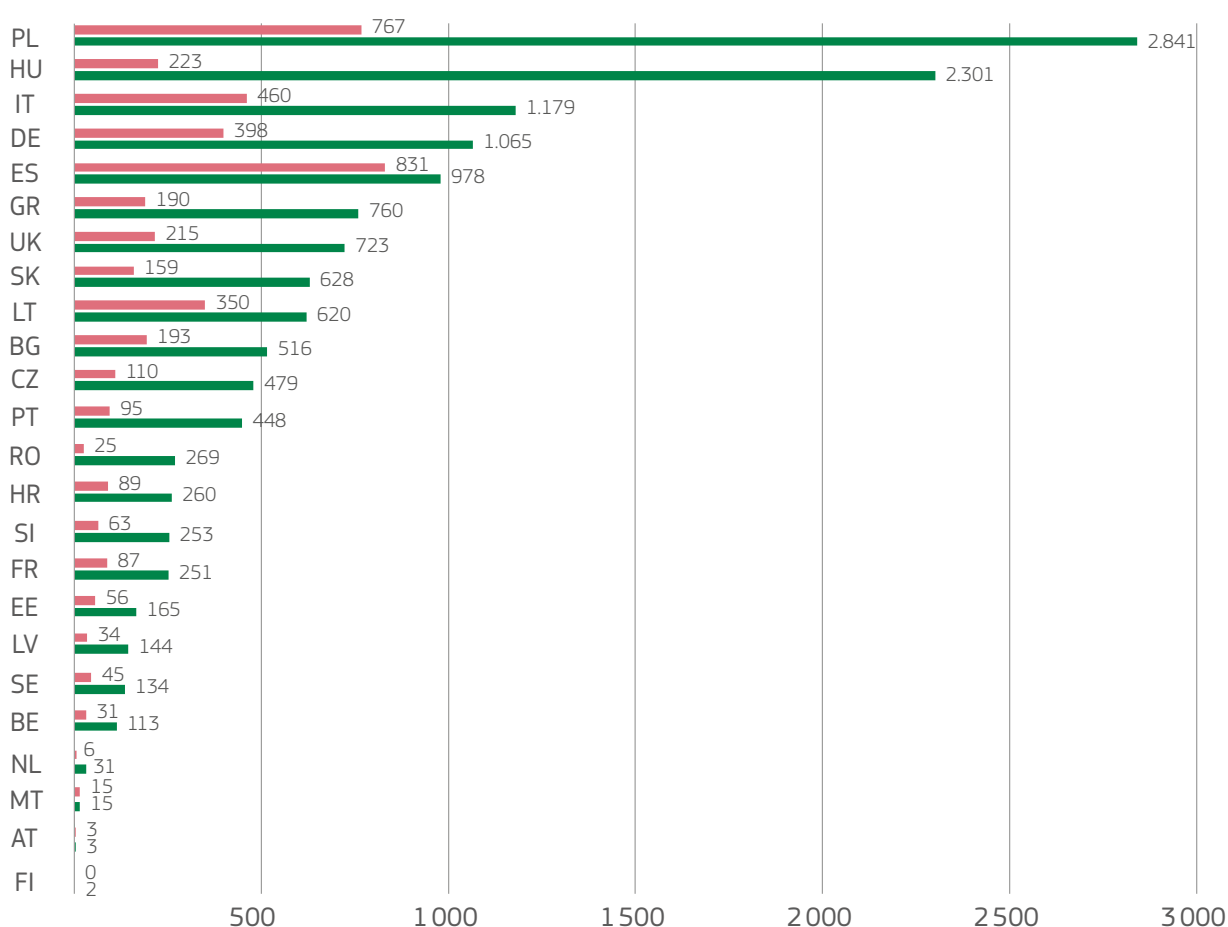
2. Kako so bili podatki pripravljani?

Vsako leto maja in junija programi poročajo Komisiji o vseh finančnih instrumentih. Komisija povzame letne kumulativne podatke in jih v usklajeni obliki predstavi za primerjavo napredka pri izvajanju v določenem obdobju. Komisija se v stalnem sodelovanju s programi trudi izboljševati kakovost sporočenih podatkov. Sklop podatkov se redno posodablja v skladu s popravki in spremembami.

RAZIŠČITE PODATKE NA PLATFORMI ODPRTIH PODATKOV O SKLADIH ESI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/d/dcsc-7x87>

Skladi ESI 2014–2020 – znesek EU, dodeljen in plačan za finančne instrumente – konec leta 2017

**Ali imate kakšno vprašanje, za katero si želite, da bi bilo obravnavano v naslednjih prispevkih
PODATKOVNE TOČKE *Panorame*?**

**Ali obstaja kakšen sklop podatkov, za katerega si želite, da bi ga vključili v platformo odprtih
podatkov o skladih ESI?**

Če je tako, pišite na naslov: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sledite razpravi na TWITTERJU [#ESIFopendata](https://twitter.com/ESIFopendata)

ali se naročite na naše glasilo: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Reševanje donavskega jesetra: strategija ICPDR za zaščito jesetrov

Jesetri so edinstvena vrsta rib, katerih izvor sega v obdobje izpred več kot 200 milijonov let. Glede na precej majhne morfološke spremembe, ki so jih bili v vsem tem času deležni, predstavljajo neverjetno evolucijsko zgodbo o uspehu. Zaradi človeških dejavnosti so danes jesetri ena najbolj ogroženih vrst na svetu.

Po podatkih Mednarodne zveze za ohranjanje narave več kot 85% populacije jesetrov grozi izumrtje, zaradi česar spadajo med najbolj kritično ogrožene skupine vrst na svetu. Njihovo preživetje najbolj ogrožajo prekomerno izkoriščanje, divji ribolov, jezovi, ki blokirajo njihove naravne selitvene poti, izginjanje ali uničevanje habitatov in onesnaženje.

Jesetri so dragocen pokazatelj zdravega rečnega okolja. Mednarodna komisija za varstvo reke Donave (ICPDR) je že dolgo nazaj priznala njihovo pomembnost in sprejela avtohtone donavske jesetre kot pglavitno vrsto v reki. Razvila je strategijo za povečanje ozaveščenosti o žalostnem stanju jesetrov, spodbujanje obstoječih in prihodnjih projektov, pobud in direktiv EU za izboljšanje okoljskih pogojev za jesetre ter za oblikovanje posebnih rešitev za posebne težave, ki grozijo jesetrom.

Leta 2012 so ICPDR, mreža nacionalnih in mednarodnih javnih subjektov, nevladne organizacije in akademske ustanove ob upoštevanju teh ciljev ustanovile Delovno skupino za zaščito donavskih jesetrov. Ta si vse od nastanka prizadeva dosežati cilje trenutne strategije s spodbujanjem programa

„Jeseter 2020“. ICPDR je pred kratkim z GD REGIO podpisala sporazum o dodelitvi sredstev za izvedbo študije izvedljivosti glede migracijskih možnosti rib ob jezu Železna vrata med Romunijo in Srbijo, ki predstavlja glavno oviro na njihovi poti po reki navzgor.

Drugi ključni ukrepi programa Jeseter 2020 vključujejo postavitev pilotne *ex situ* infrastrukture za selitvene vrste ter *in situ* spremljanje habitatov in vedenja populacije vzdolž reke Donave in njenih glavnih pritokov. Sodelovanje s pogodbenimi ribogojnicami bo olajšalo pripravo popisa jesetrov v ujetništvu. ■

VEČ O TEM

<https://www.icpdr.org/main/activities-projects/sturgeons-danube-basin>

PROJEKTI

DANSKA MSP SO POSTREGLA S HRANO ZA MISLI

**SKUPAJ NALOŽBE
3 900 000 EUR**

**PRISPEVEK EU
2 000 000 EUR**

V prizadevanju za pomoč pri premagovanju ovir, ki malim in srednje velikim danskim podjetjem v prehrabeni industriji otežujejo rast in razvoj, je bila v okviru projekta, ki je prejel sredstva EU, razvita okusna strategija.

Projekt „Thriving culinary experiences“ organizira in vodi center za razvoj podjetništva na jugu Danske, regije, ki sicer nima skupne kuhinje, je pa tu mogoče najti kulinariko in specialitete iz najrazličnejših koncev sveta.

Tekoči štiriletni projekt je osredotočen na izboljšave štirih glavnih področij živilske dejavnosti: kakovost, internacionalizacijo, trajnost in produktivnost.

Prva naloga je bila preučiti, kako lahko MSP vedo, da so sestavine, ki jih kupujejo, in izdelki, ki jih razvijajo, visokokakovostni. Vidik internacionalizacije spodbuja podjetja k izvažanju izdelkov v države po Evropi, medtem ko je osredotočenost na trajnost namenjena večjemu posvečanju pozornosti ekološkimi živilom zaradi spodbujanja boljšega ekološkega odtisa in bolj trajnostnega okolja.

Boljša strategija za izboljšanje produktivnosti je predmet četrtega projektne cilja, ki vključuje iskanje učinkovitejših in pametnejših rešitev za uspešnejše poslovanje ter povečanje prodaje podjetij. S pobudami, kot sta povezovanje lokalne hrane s pripovedovanjem zgodb in spodbujanje lastnikov restavracij, naj gostom zagotovijo informacije o obrokih, ki bodo vključevale dodano vrednost, se želi potrošnikom ponuditi bolj edinstveno in pristno kulinarčno doživetje.

Recept za uspeh

Neprofitni center organizira delavnice in učne dogodke, na katerih lahko udeleženci razpravljajo o skupnih izzivih, s katerimi se srečujejo v regiji. V centru so oblikovali tudi postopek preverjanja za ugotavljanje, katera podjetja so primerna za sodelovanje v projektu: od 160 MSP, ki so prišla v poštev, je bilo izbranih 70.

Center je za izbrana podjetja imenoval svetovalce, ki so dodelili sredstva za specializirane poslovne načrte v višini od 15 do 50% stroškov, odvisno od velikosti MSP in predlagane strategije. Upati je, da bo uspeh sodelujočih MSP spodbudil druga mala podjetja k razvoju lastnih poslovnih strategij, ki bodo pospešila rast v regiji.

Sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj omogočajo, da v projektu trenutno sodeluje 31 MSP. Dolgoročno naj bi sredstva pomagala 70 malim podjetjem ustvariti 20 milijonov EUR prihodkov in 99 delovnih mest. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2RuxDtj>

PROJEKTI

GRČIJA IN ITALIJA STA ZDRUŽILI MOČI ZA PREPREČEVANJE POŽAROV V NARAVI

SKUPAJ NALOŽBE
1 300 000 EUR

PRISPEVE EU
975 000 EUR

V okviru projekta OFIDIA, v katerem sodelujeta italijanska regija Apulija in severozahodna grška regija Epir, je bila vzpostavljena čezmejna infrastruktura za preprečevanje požarov, zasnovana na računalniško izdelanih modelih napovedovanja.

Čezmejno območje Italije in Grčije je ekološko raznoliko, ima gore, obalo in goste listnate gozdove. Zaradi visokih temperatur, suše, malomarnosti in požigov po tem območju vsako leto pustošijo požari. Ti se hitro širijo in jih je težko obvladovati.

Po besedah raziskovalcev OFIDIA so za uspešno obvladovanje gozdnih požarov ključni zgodnje odkrivanje, pravilna napoved vremenskih razmer, usklajevanje protipožarnih postopkov na zemlji in v zraku ter forenzična analiza vzrokov in povzročene škode. Vendar to ni vedno enostavno, zlasti v odročnih gozdovih Italije in Grčije, kjer so stolpi za opazovanje požarov in gasilske posadke zaradi proračunskih omejitev brez ljudi.

Poleg tega gasilci na terenu potrebujejo preprost dostop do podrobnih vremenskih napovedi z vizualnimi podatki z operativnega območja v realnem času. Vendar ima kontrolna soba regionalne gasilske enote Ioannina – prav tako zaradi proračunskih omejitev – s terensko ekipo vzpostavljeno zgolj brezžično glasovno povezavo brez vsakršnih vizualnih ali digitalnih podatkov o območju.

Po pomoč k tehnologiji

Raziskovalci OFIDIA so to vrzel virov premostili s tehnologijo. Za zagotavljanje zgodnjega odkrivanja so po gozdnem območju namestili avtomatizirano opremo z vizualnimi in termičnimi kamerami. Ta oprema brezžično prenese informacije v eno od petih najsodobnejše opremljenih centralnih kontrolnih sob, ki so bile v okviru projekta ustanovljene na lokacijah Lecce, Brindisi, Bari in Ioannina, te pa jih nato uporabijo za usklajevanje posameznih protipožarnih postopkov.

V okviru projekta je bila razvita tudi infrastruktura IKT, ki zagotavlja spletne zemljevide z naprednimi vremenskimi napovedmi, indekse nevarnosti požarov ter pretekle informacije o vremenskih senzorijskih, podatkih napovedi in gozdnih požarih. Na podlagi teh informacij lahko zainteresirane strani učinkoviteje pripravijo svoje operativne ukrepe, kar pripomore k zmanjšanju letnega števila požarov v naravi in posledični sanaciji naravnega habitata.

Sistem OFIDIA ne pomaga le ščititi regionalnih gozdov pred požari, temveč tudi ustvarjati trajnostno kakovost življenja in gospodarsko blaginjo v čezmejni regiji.

Na primer, podrobne vremenske napovedi, ki jih ustvari sistem, so javno objavljene in jih lahko ljudje uporabijo za boljše načrtovanje dejavnosti ter zaščito pred ekstremnimi vremenskimi razmerami. Projekt je tudi spodbudil tesnejše sodelovanje med italijanskimi in grškimi organi civilne zaščite ter učinkovitejše znanstveno sodelovanje med raziskovalnimi ustanovami na tem območju – vse v korist prebivalstva. ■

VEČ O TEM

<https://www.youtube.com/watch?v=WVvF9IC-Z2c>

PROJEKTI

INOVATIVNO RECIKLIRANJE PODALJŠUJE ŽIVLJENJE ODPISANIH TKANIN

**SKUPAJ NALOŽBE
4 480 000 EUR**

**PRISPEVEK EU
1 905 000 EUR**

S pomočjo sredstev iz Kohezijskega sklada EU obrat za recikliranje v mestu Krajné na zahodu Slovaške spreminja odpadni tekstil v inovativne okolju prijazne izdelke za uporabo v gradbenem in prometnem sektorju.

Podjetje PR Krajné je po razširitvi in preoblikovanju svojih proizvodnih objektov razvilo edinstveno tehnologijo, s katero predeluje odpadni sintetični tekstil in iz njega ustvarja bolj zelene, okolju prijazne izdelke.

V podjetju reciklirajo preproge in oblazinjenja izrabljenih vozil, odrezke iz proizvodnje novih vozil in maso iz recikliranih pnevmatik z lastno patentirano tehniko STERED. Postopek izkorišča lastnosti sintetičnih tkanin, uporabljenih v avtomobilski industriji, kot sta odpornost proti vlagi in obrabi ter nizka stopnja vnetljivosti, zaradi katerih so tako obstojne in jih je tudi težko odstraniti.

Končni izdelek je gradnik STERED, ki ga odlikujejo zvočne in toplotne izolacijske lastnosti ter zmožnost zadrževanja vode. Ker so gradniki sposobni zadržati vodo in prenesti vremenske razmere v vseh letnih časih, so idealna podlaga za zelene strehe, ki omogočajo tudi rast trave in drugih rastlin.

Izdelek, ki zagotavlja odlično izolacijo in pripomore k nižjim stroškom elektrike, se zdaj uporablja s fotonapetostnimi paneli za spodbujanje obnovljive energije v skladu z evropskimi standardi za energetska učinkovitost.

Za bolj zelene mestne površine

Zaradi sposobnosti zadrževanja vode in dušenja zvoka so izdelki STERED primerni tudi za nove železniške tirnice. Odseki zelenih tirnic vpijajo in nato počasi sproščajo deževnico z izhlapevanjem, kar ohladi in navlaži zrak, zmanjša hrup in prah za lokalne prebivalce ter na splošno izboljšuje mestno okolje. Podobno se zdaj gradniki uporabljajo pri gradnji protihrupnih pregrad v cestni in železniški infrastrukturi.

Podjetje je začelo delovati leta 2012 in je do leta 2017 predelalo že več kot 1 780 ton avtomobilskega tekstila. Zaradi vse večjega obsega naročil je pričakovati, da bo letos recikliralo 700 ton, v letu 2019 pa 1 750 ton materiala.

Leta 2018 je Kohezijski sklad EU prispeval k zaposlitvi 41 oseb v podjetju PR Krajné, naslednje leto pa se lahko številka poveča še za 25 delovnih mest. ■

VEČ O TEM

<http://www.stered.sk/?lang=en>

PROJEKTI

DOBRI OBETI ZA FARMACEVTSKO PROIZVODNJO NA POLJSKEM

**SKUPAJ NALOŽBE
2 300 000 EUR**

**PRISPEVEK EU
855 000 EUR**

Proizvajalec zdravil v poljski Varminsko-mazurski regiji je z inovativnim proizvodnim procesom razvil nove izdelke in si zagotovil konkurenčnejši položaj v farmacevtskem sektorju v državi.

V popolnoma avtomatiziranem proizvodnem procesu, ki ga v tej poljski regiji ne uporablja še noben drug proizvajalec zdravil, se izdelujejo in pakirajo cenovno dostopne različice priljubljenih generičnih protibolečinskih zdravil v obliki tablet in gelov. V laboratoriju Galena Olsztyn (LGO) so ob podpori sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in v sodelovanju z Univerzo Varmije in Mazurije v prestolnici regije, mestu Olsztyn, razvili in zagotovili stroje za avtomatizirane proizvodne linije.

Oprema, ki se uporablja za proizvodnjo tablet, vključuje postajo za nakladanje sestavin, mešalnik prahov, tabletirko, oblagalnik ter stroje za samodejno pakiranje v pretisne omote in embaliranje. Na liniji se trenutno proizvajajo lastni izdelki laboratorija LOG, in sicer protibolečinske tablete paracetamol 500 mg ter ibuprofen 400 mg in 200 mg, ki so med lokalnimi prebivalci priljubljene, ker se izdajajo brez recepta in so cenejše od originalnih znamk.

Na drugi proizvodni liniji, ki vključuje stroje za mešanje, polnjenje tub in embaliranje, se proizvajajo ketoprofen za nanos na kožo in protivnetni geli na osnovi diklofenaka za blaženje notranjih bolečin. Vsa zdravila temeljijo na obstoječih formulah, za katere so patenti že davno potekli. Tako so se pri LGO izognili stroškom raziskav in povečali prihodek za približno 30%.

Ohranjanje strogega nadzora

Vsa oprema je v celoti računalniško podprta, kar laboratorijskim delavcem omogoča skrbno spremljanje proizvodnega procesa in zagotavlja manjšo porabo energije v primerjavi z neavtomatizirano proizvodnjo podobnih zdravil.

Za zagotavljanje skladnosti s strogimi standardi EU mora novi proizvodni liniji generičnih zdravil, ki jih proizvaja LGO za prodajo brez recepta, certificirati glavni poljski farmacevtski inšpektorat. Laboratoriju to uspeva z inšpekcijskim sistemom, vzpostavljenim na vseh stopnjah proizvodnje, vse od surovin do izdelave in pakiranja.

Predhodno uvedeni higienski ukrepi zagotavljajo, da zdravila ostanejo sterilna. Delavci morajo nositi zaščitna oblačila in vstopati v proizvodno območje skozi plinsko neprepustne zapornice, zrak v proizvodnem območju in za stroje pa se nenehno filtrira.

Doslej sta inovativni avtomatizirani liniji ustvarili 20 novih delovnih mest za delavce, ki jih zaposleni v laboratoriju tudi v celoti usposobijo za delo v proizvodnem območju LGO. ■

VEČ O TEM

<http://bip2.warmia.mazury.pl>

PROGRAM DOGODKOV

7. MAREC

Bruselj (BE)

Dogodek na visoki ravni: ženske v javni upravi

22.–23. MAJ

Bukarešta (RO)

Letna konferenca Interreg

20.–21. JUNIJ

Bukarešta (RO)

„Vlaganje v skupno prihodnost: 8. konferenca za oceno kohezijske politike EU“

7.–10. OKTOBER

Bruselj (BE)

Evropski teden regij in mest

PRAVNO OBVESTILO

Ne Evropska komisija ne katera koli druga oseba, ki deluje v imenu Evropske komisije, ni odgovorna za morebitno uporabo naslednjih informacij.

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018

PDF: ISSN 1725-8278 KN-LR-18-067-SL-N

© Evropska unija, 2018

Ponovna uporaba je dovoljena ob navedbi vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/ES (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo slik ali drugega gradiva, ki ni vključeno v predpise EU o avtorskih pravicah, je treba dovoljenje pridobiti neposredno od lastnikov avtorskih pravic.

Printed in Belgium

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini, nemščini, bolgarščini, grščini, španščini, italijanščini, poljščini in romunščini. V 22 jezikih je na voljo na:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/information/publications/panorama-magazine/

Priprava vsebine te izdaje je bila končana septembra 2018.

FOTOGRAFIJE (STRANI):

Naslovnica: © iStock/Meinzahn; Bilbao © iStock/LucVi; RegioStars © Evropska unija; EYCH © Evropska unija

Stran 3: © Evropska unija

Stran 4: © Evropska unija

Stran 5: © Avstrijsko Zvezno ministrstvo za trajnost in turizem, Margit Schörg

Stran 6: © Evropska unija

Stran 7: © Evropska unija

Stran 10: Antwerpen © iStock/Argalis; Bilbao © iStock/LucVi; © iStock/Settantasette

Stran 11: Maribor © iStock/mura; Lahti © iStock/DarthArt; Göteborg © iStock/mura

Stran 12: © iStock/Meinzahn

Stran 14: © iStock/SocjosensPG

Stran 18: © Evropska unija

Stran 20: © Evropska unija

Stran 21: © Evropska unija

Stran 22: © Evropska unija

Stran 23: © Evropska unija

Stran 24: Prireditev Regiostars © Evropska unija; © Center za poslovne in skupne storitve; © VTT Finska

Stran 25: © Statutarno mesto Ostrava - © iStock/FatCamera - © Nant Gwtheyrn; © Zgodovinski muzej Vista Alegre

Stran 26: © Evropska unija

Stran 27: © Evropska unija

Stran 28: © Anina Vontavon

Stran 29: © iStock/kyneshner

Stran 30: © Iskra Tsankova

Stran 31: © Aurore Dessaigne

Stran 32: © Evropska unija; © Martín Guillermo Ramírez © AEBR

Stran 33: © Diana Zsoldos

Stran 34: © Evropska unija

Stran 38: © Evropska unija

Stran 41: © Evropska unija/Geert VandenWijngaert

Stran 42: © South Poland House

Stran 43: © Združenje finskih lokalnih in regionalnih organov

Stran 44: © Kastilja in Manča

Stran 45: © iStock/weerapatkiatdumrong

Stran 54: © iStock/wrangle

Stran 55: © Projekt Thriving culinary experiences

Stran 56: © iStock/mrak_hr

Stran 57: © Juraj Plesnik

Stran 58: © iStock/xfzsy

OHRANITE STIKE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Urad za publikacije

Evropska komisija
 Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
 Komunikacije – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu